

3. บริบทของโรงเรียน

โรงเรียนพิทยพันธ์ศึกษา เป็นโรงเรียนก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 130/3 หมู่ 4 ตำบลวังสิต อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2544 ในระดับอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตั้งอยู่บนเนื้อที่ 2 ไร่ 1 งาน 59 ตารางวา โดยมีนางวรรณชนันตร์ เสวตามร์ เป็นผู้รับใบอนุญาต อาคารเรียนเป็นตึก 3 ชั้น 1 หลัง และมีอาคารเอนกประสงค์ 1 หลัง มีห้องเรียน 12 ห้อง ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการภาษา ห้อง Play and learn และห้องวิทยาศาสตร์

ในปีการศึกษา 2546 โรงเรียนมีนักเรียนอนุบาล 205 คน นักเรียนประถมศึกษา 113 คน มีบุคลากรทางการศึกษา 27 คน เป็นผู้บริหาร 1 คน ครู 20 คน ชุรการ 2 คน ครูพิเศษ 3 คน และแม่ครัว 1 คน บุคลากรจบการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต 18 คน ต่ำกว่าปริญญาบัณฑิต 9 คน

โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนสังคมเมือง เป็นชุมชนดั้งเดิม ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประกอบอาชีพรับราชการ เกษตรกร และมีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง

4. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรมการ

- 1) เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (ACACA) เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งได้แก่ ความสามารถทางพหุปัญญา 9 ด้าน พัฒนาการ 4 ด้าน ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความฉลาดทางอารมณ์
- 2) เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมครูในการพัฒนา/ ปฏิรูปการเรียนรู้ของนักเรียน
- 3) เพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอกโรงเรียนสามารถเสริมสร้างสมรรถภาพครู และผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

5. ยุทธศาสตร์การปฏิรูปทั้งโรงเรียน

5.1 ยุทธศาสตร์ของครู

5.1.1 คณะครูร่วมกันจัดทำหลักสูตรปฐมวัยตามแนวพหุปัญญา มีการวิเคราะห์หลักสูตรจัดทำกำหนดการสอนรายปี จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เน้นกิจกรรมตามหลักการ 5 ขั้น (ACACA)

5.1.2 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (ACACA) มีลักษณะสำคัญคือ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการจัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเคลื่อนไหว กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเกมการศึกษา ซึ่งมี 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Active learning)

ขั้นที่ 2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (Cooperative)

ขั้นที่ 3 ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์การเรียนรู้ (Analysis)

ขั้นที่ 4 ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (Constructivism)

ขั้นที่ 5 ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริง (Application)

ศักยภาพการเรียนรู้ ได้แก่ 1) พหุปัญญา 9 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านภาษา ด้านตรรก/คณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์/ศิลปะ ด้านความถนัดทางกาย ด้านดนตรี ด้านความเข้าใจตนเอง ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และด้านจิตพิสัย 2) พัฒนาการ 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา 3) ความคิดสร้างสรรค์ 4) ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา 5) ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และ 6) ความฉลาดทางอารมณ์

5.1.3 ครูใช้เทคนิควิธีสอนหลากหลาย เช่น การเล่านิทาน บทบาทสมมติ การทำงานกลุ่ม ทักษะศึกษา การพานักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน การให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ การเล่นเกม การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การเชิญวิทยากร

5.1.4 ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ดังนี้

- 1) แบบสำรวจลักษณะพหุปัญญา 9 ด้าน
- 2) แบบประเมินพัฒนาการ 4 ด้าน
- 3) แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์
- 4) แบบทดสอบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา
- 5) แบบสังเกตความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 6) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

5.1.5 ครูทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน 2 แบบ คือ แบบพัฒนาการเรียนรู้และแบบแก้ปัญหา โรงเรียนพืชมงคลศึกษา มีครูที่ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จำนวน 8 คน มีงานวิจัย 8 เรื่อง ดังตัวอย่างการวิจัยแบบแก้ปัญหา 2 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่อง ผลการใช้แบบฝึกการเล่านิทานจากภาพเพื่อปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 และ 2) เรื่อง ผลการใช้แบบฝึกทักษะด้านการเปรียบเทียบจำนวน เพื่อพัฒนาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

5.2 ยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนได้ใช้ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานตามภารกิจ 4 ด้าน ดังนี้

5.2.1 การบริหารจัดการด้านวิชาการ มีการจัดระบบการบริหารงาน โดยกำหนดบทบาทความรับผิดชอบให้เหมาะสมกับความถนัดของแต่ละคน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มีความเป็นกัลยาณมิตร ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น จัดอบรมเสริมประสบการณ์ด้านวิชาการ ผู้บริหารร่วมกับคณะครูในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน แผนการเรียนรู้รายปี การจัดทำแฟ้มผลงาน การทำวิจัยใน

ชั้นเรียน การผลิตสื่อ การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและในโรงเรียน

5.2.2 การจัดปัจจัยเกื้อหนุน ผู้บริหารและครูร่วมกันสำรวจเพื่อคัดแยกประเภทของสื่อ การผลิตสื่อการเรียนรู้ การจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน การจัดห้องปฏิบัติการทางภาษา การพัฒนาระบบสารสนเทศ

5.2.3 การจัดระบบการนิเทศภายใน ผู้บริหารได้จัดให้มีการนิเทศภายใน โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ ให้คำปรึกษาแนะนำ พบปะกับผู้บริหารนิเทศ สอบถาม ชมเชย เสนอแนะแนวทางให้ผู้รับการนิเทศนำไปดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการพัฒนาตนเอง

5.3 ยุทธศาสตร์ของนักวิชาการ/ ผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอกโรงเรียน

นักวิจัยภายนอกได้ดำเนินการโดยใช้ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) สร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาศักยภาพให้กับครูและผู้บริหาร โดยจัดอบรมในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวแปรต้นและตัวแปรตาม การบริหารวิชาการ การประกันคุณภาพ ความสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน เป็นต้น

2) ประชุมเพื่อสร้างความตระหนัก พัฒนาความเข้าใจ ติดตามงาน ตรวจสอบงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูและผู้บริหารโรงเรียน

3) ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูวางแผนการดำเนินงาน โดยใช้กระบวนการ SWOT และ PDCA

4) ส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารดำเนินการตามแผนการดำเนินงาน และประเมินผลการดำเนินงาน

5) แนะนำช่วยเหลือ และจัดอบรมเรื่องการวิจัยปฏิบัติการให้แก่ครูและผู้บริหาร

6) สนับสนุนให้เกิดหนึ่งโรงเรียนหนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย และบริบทของโรงเรียน

7) แนะนำให้ครูและผู้บริหารวางแผนและดำเนินงาน โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม

8) นิเทศติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นกัลยาณมิตรเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ

9) แนะนำวิธีการพัฒนาตนเองให้แก่ครูและผู้บริหาร และวิธีการขยายผล

10) ส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารของโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียนให้ทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดการพัฒนาร่วมกันแบบมีส่วนร่วม และรวมพลังการทำงานร่วมกันเป็นทีม

6. กระบวนการดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

โรงเรียนพิทยนันทศึกษา มีกระบวนการดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ ตามขั้นตอนทั้ง 10 ขั้นตอนของโครงการ ดังนี้

6.1 ขั้นการริเริ่มและเตรียมการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้ริเริ่มศึกษาโครงการวิจัย เพื่อจะได้มาพัฒนาการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียน และได้รับการชักชวนจากนักวิจัยภายนอก

6.2 ขั้นการสร้างความตระหนัก กำหนดประเด็นปัญหาการวิจัย และยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

- 1) ผู้บริหารได้ประชุมครู ชี้แจงถึงความสำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน และความสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ และเห็นชอบในการเข้าร่วมโครงการ ผู้บริหารได้แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติการจัดครูเข้ารับการอบรม
- 2) สำรวจสภาพปัญหา และความต้องการของโรงเรียน และเลือกประเด็นการเรียนรู้ที่โรงเรียนต้องการให้เป็นจุดเน้นในการปฏิรูป คือ การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนตามรูปแบบพบปัญหาเพื่อการเรียนรู้

6.3 ขั้นพัฒนานุเคราะห์

6.3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้และการวิจัย ผู้บริหารได้ดำเนินการดังนี้

- 1) ผู้บริหารได้สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ให้แก่ครู โดยสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมหลายครั้งจากนักวิจัยภายนอก
- 2) ผู้บริหารได้สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาให้แก่ครู โดยการจัดการอบรม ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน นักวิจัยภายนอกได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน และได้ให้คำปรึกษาแก่ครูในการทำวิจัยด้วย

6.3.2 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านวิชาการ

- ไม่มีข้อมูล -

6.4 ขั้นการวางยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

ผู้บริหารได้ใช้ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) มอบหมายงานให้ครูรับผิดชอบ โดยพิจารณาความสามารถและความถนัดของครูแต่ละคน
- 2) ร่วมปฏิบัติงานกับครูในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดทำแผนการเรียนรู้
- 3) ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
- 4) นิเทศการจัดการเรียนการสอน โดยให้ครูมีส่วนร่วม
- 5) มีความเป็นกัลยาณมิตร
- 6) ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเอง โดยเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน และการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
- 7) จัดทำโครงการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน

8) สนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

6.5 ขั้นการจัดทำแผนการดำเนินงานและแผนการวิจัยของบุคลากรทุกฝ่าย มีดังนี้

6.5.1 แผนงานปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของครู ได้แก่

- 1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 3) การพัฒนาสื่อการเรียนรู้
- 4) การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 5) การพัฒนาแนวทางการวัดและประเมินผล

6.5.2 แผนงานปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของผู้บริหาร

- 1) การพัฒนาระบบบริหารจัดการ
- 2) การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3) การพัฒนาระบบสารสนเทศ
- 4) การนิเทศภายใน
- 5) ความสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน

6.5.3 แผนงานปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของนักวิจัยภายนอก

- 1) การเตรียมชุดฝึกอบรม
- 2) การเตรียมเครื่องมือวัดความรู้พื้นฐานและทัศนคติของครูและผู้บริหาร
- 3) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับรูปแบบพหุปัญญาฯ
- 4) การเตรียมเครื่องมือวัดศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน

6.6 ขั้นการพัฒนาตัวบ่งชี้

6.6.1 การพัฒนาตัวบ่งชี้ตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม ได้แก่ คือ ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งได้แก่ ความสามารถทางพหุปัญญา 9 ด้าน พัฒนาการ 4 ด้าน ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความฉลาดทางอารมณ์

การวัดตัวแปรตาม ทางโรงเรียนได้ใช้แบบประเมินของนักวิจัยภายนอก โดยมีการจัดการอบรมให้ความรู้แก่ครู มีการพูดคุยทำความเข้าใจตัวบ่งชี้แต่ละตัว

6.6.2 การพัฒนาตัวบ่งชี้ตัวแปรต้น

- 1) ครูทำความเข้าใจตัวแปรต้น โดยได้รับการอบรมจากนักวิจัยภายนอก
- 2) ครูทดลองใช้รูปแบบพหุปัญญาฯ (ACACA) เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนอื่นที่อยู่ในโครงการและกับนักวิจัยภายนอก

6.6.3 การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการวิจัย

ครู ผู้บริหาร และนักวิจัยภายนอก ได้ร่วมกันพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการวิจัย

6.7 ขั้นการทำเครื่องมือการวิจัย

นักวิจัยภายนอกเป็นผู้สร้างเครื่องมือการวิจัย

6.8 ขั้นการปฏิบัติการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยปฏิบัติการในโรงเรียน และการวิจัยของผู้บริหาร ในรอบ 2 ปี ได้มีการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญา ฯ จัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีครูทำวิจัย ปฏิบัติในชั้นเรียนจำนวน 8 คน มีทั้งหมด 8 เรื่อง

6.9 ขั้นการเผยแพร่ผลงานและขยายผล

โรงเรียนได้ดำเนินการเผยแพร่ผลงานและขยายผล โดยการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ การจัดทำข่าวสาร การปฐมนิเทศและประชุมผู้ปกครอง การเล่าให้โรงเรียนในเครือข่ายฟัง การเชิญผู้บริหารและครูในโรงเรียนเครือข่ายเข้าร่วมประชุม เรื่องการปรับแผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบและเยี่ยมชมการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียน

6.10 ขั้นการประเมินโครงการ

6.10.1 ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการ โรงเรียนได้ประเมินโครงการโดยพิจารณาจากการดำเนินงานของครูและผู้บริหารในด้านต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม การวัดและประเมินผู้เรียน การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การพัฒนาระบบสารสนเทศ ระบบการนิเทศภายใน ความสัมพันธ์กับบ้านและชุมชน การประเมินโครงการวิจัย

6.10.2 เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1) แบบสำรวจลักษณะพหุปัญญา 9 ด้าน เก็บข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมและผลงานของนักเรียน

2) แบบประเมินพัฒนาการ 4 ด้าน เก็บข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน การถามให้นักเรียนตอบ การปฏิบัติตามคำสั่ง

3) แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ เก็บข้อมูลโดยให้นักเรียนปฏิบัติ

4) แบบทดสอบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา เก็บข้อมูลโดยการถามให้นักเรียนตอบ

นักเรียนตอบ

5) แบบสังเกตความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เก็บข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

- 6) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ เก็บข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
- 7) แบบประเมินผลการสอนของครู เก็บข้อมูลโดยสังเกตการสอนของครู

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

7.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน มีดังนี้

- 1) วัดและประเมินผลความสามารถทางพหุปัญญา 9 ด้าน โดยใช้แบบสำรวจลักษณะพหุปัญญา 9 ด้าน
- 2) วัดและประเมินผลพัฒนาการ ใช้แบบประเมินพัฒนาการ 4 ด้าน
- 3) วัดและประเมินผลความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์
- 4) วัดและประเมินผลความสามารถในการคิดแก้ปัญหา โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา
- 5) วัดและประเมินผลความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้แบบสังเกตความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 6) วัดและประเมินผลความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

7.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เกี่ยวข้อง

7.2.1 ครู

- 1) ตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้บริหารและนักวิจัยภายนอก
- 2) นิเทศภายใน โดยเพื่อนครูและผู้บริหาร รวมทั้งการนิเทศโดยนักวิจัย ภายนอก

7.2.2 ผู้บริหาร

นักวิจัยภายนอกนิเทศติดตามการดำเนินงานของผู้บริหาร

8. นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

8.1 นวัตกรรมของครู : รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ในบริบทของสังคมไทย เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ ของ โรงเรียนพิทยนันท์ศึกษา

จากการดำเนินการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นระยะเวลา 2 ปี โรงเรียนได้ นวัตกรรมดังต่อไปนี้

การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ในบริบทของสังคมไทย เพื่อพัฒนา ศักยภาพการเรียนรู้

8.1.1 ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (ACACA) เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งพัฒนาโดย รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เชนะกุลป์ ประกอบด้วยขั้นตอนในการจัดกิจกรรมตามหลักการ 5 ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Active learning)

ขั้นที่ 2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (Cooperative)

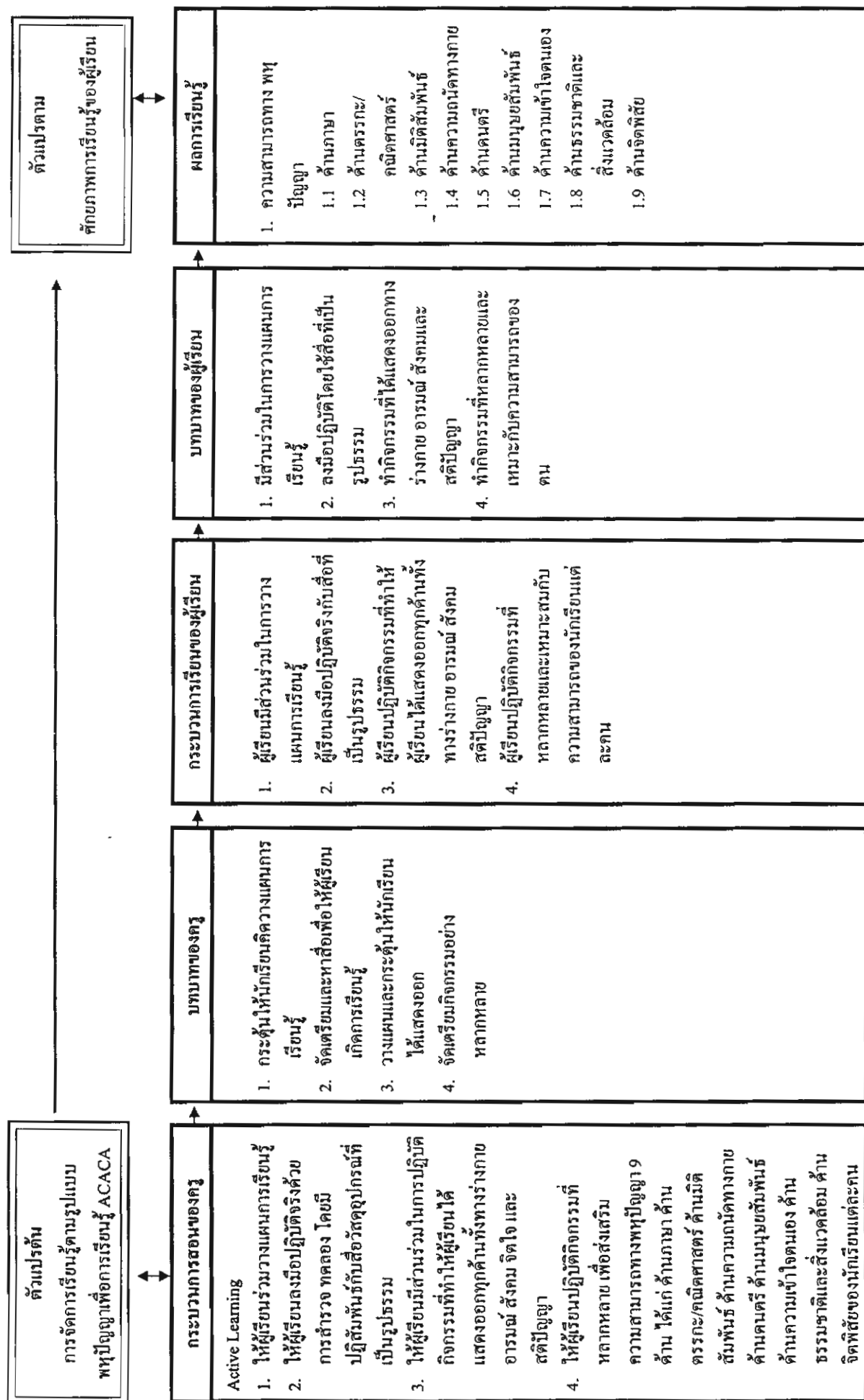
ขั้นที่ 3 ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์การเรียนรู้ (Analysis)

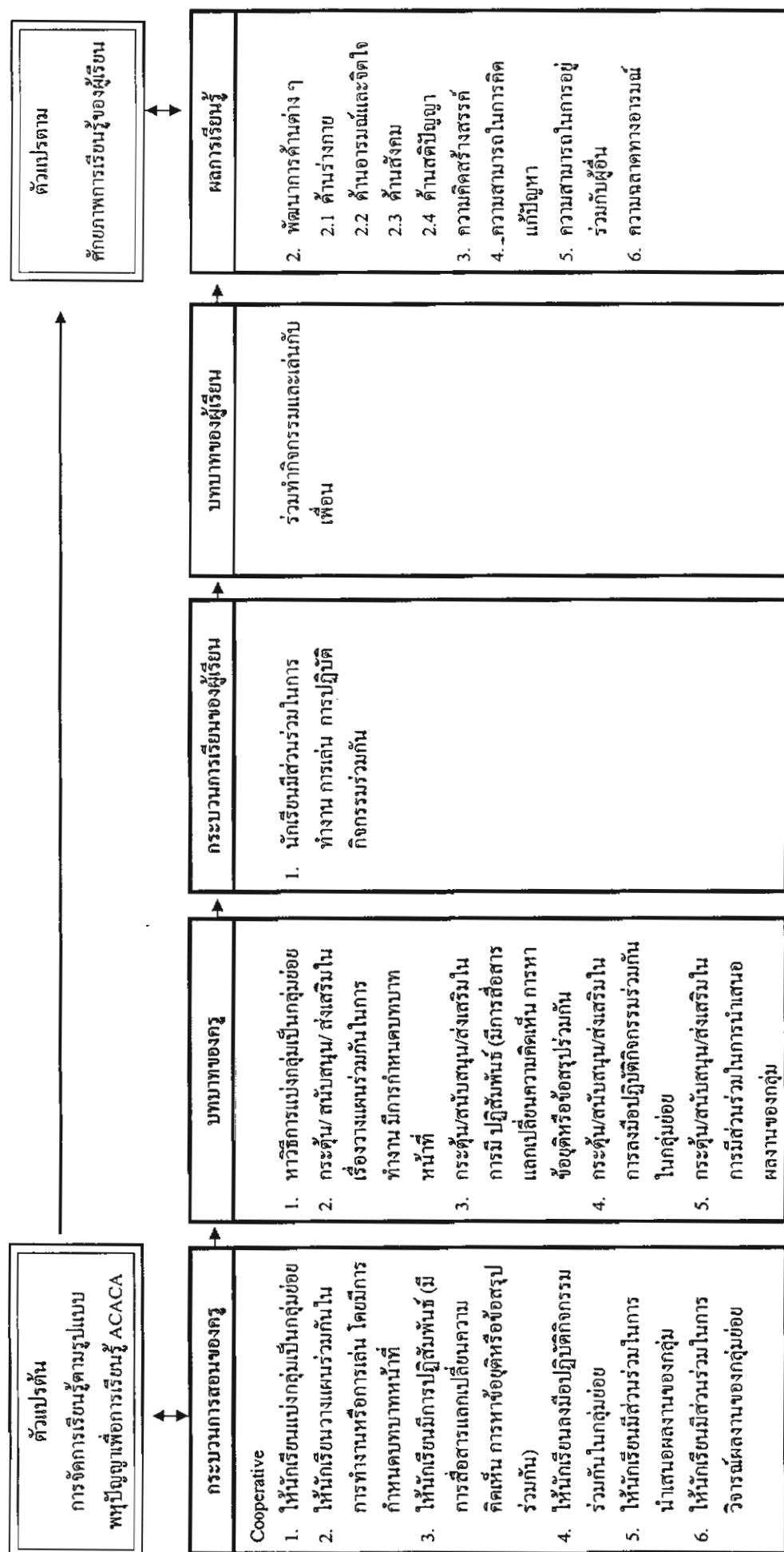
ขั้นที่ 4 ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (Constructivism)

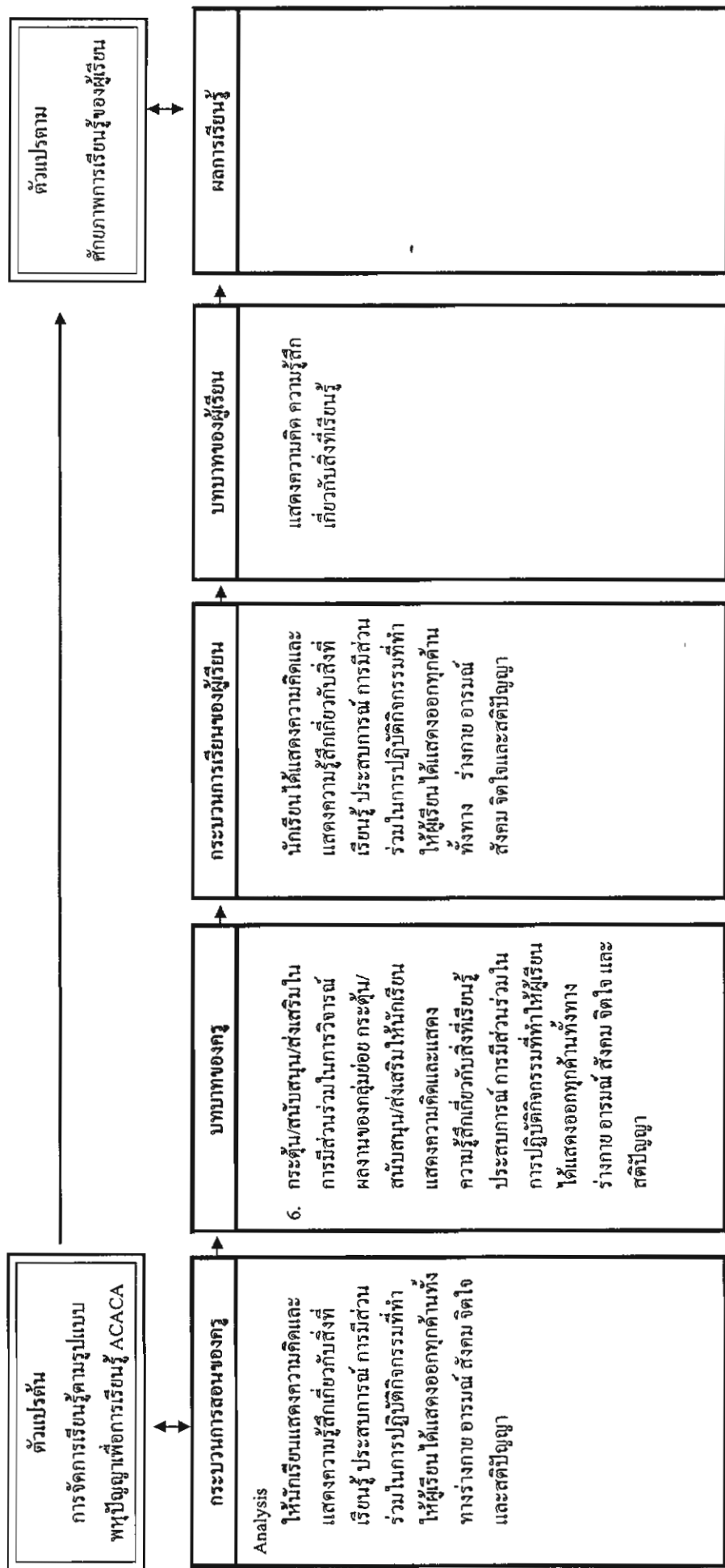
ขั้นที่ 5 ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริง (Application)

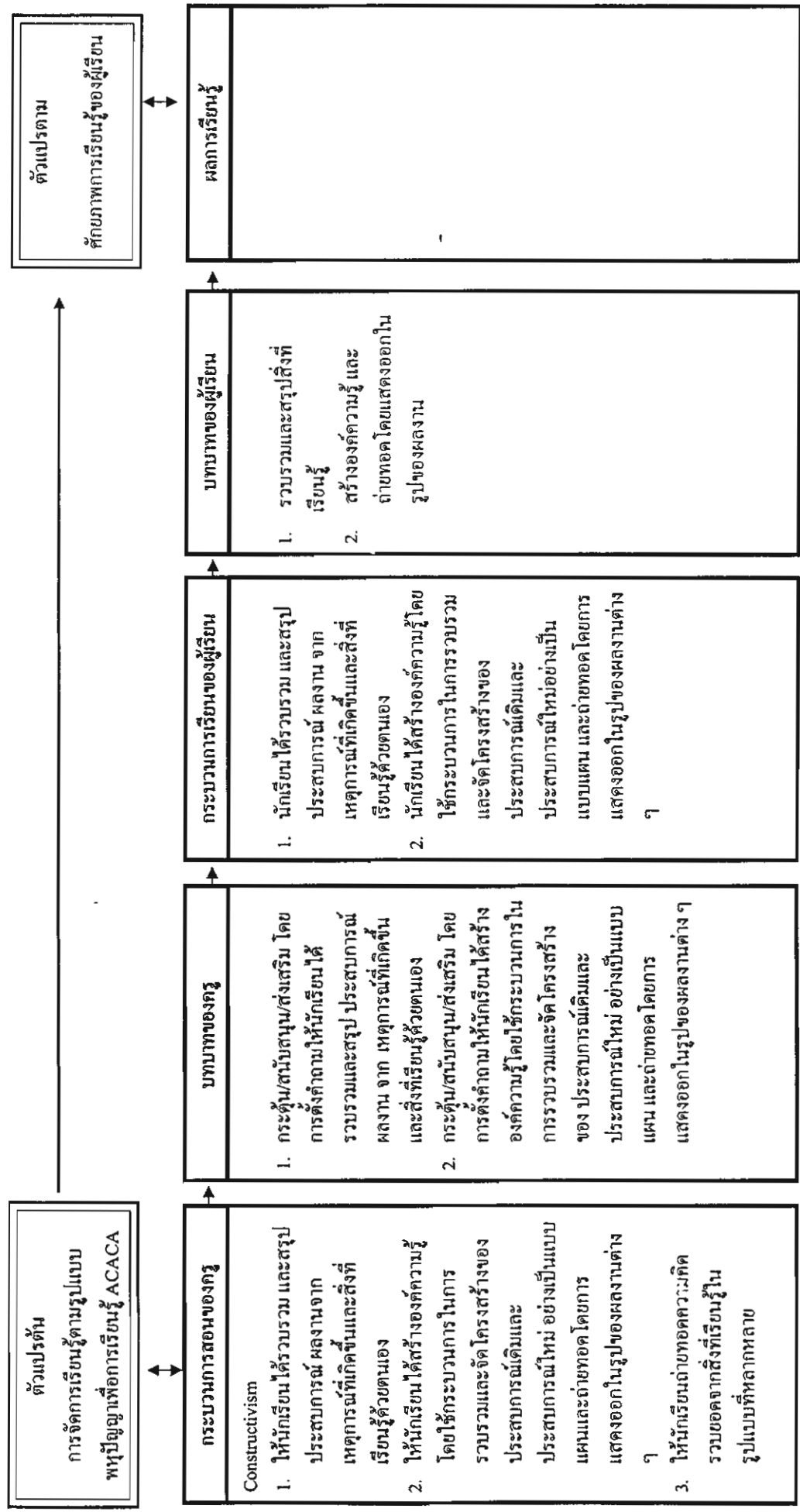
จากหลักการทั้ง 5 ขั้นนี้ ครูและผู้บริหารโรงเรียนพินันทศึกษา และโรงเรียนในโครงการ
อีก 2 โรงเรียน พร้อมกันนักวิจัยภายนอกได้ร่วมกันกำหนดรายละเอียดของลักษณะสำคัญของการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้ในแต่ละขั้น บทบาทครู กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน บทบาทผู้เรียน และผลการเรียนรู้ รายละเอียด
ของแต่ละส่วนดังปรากฏในผังตัวบ่งชี้การเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาฯ

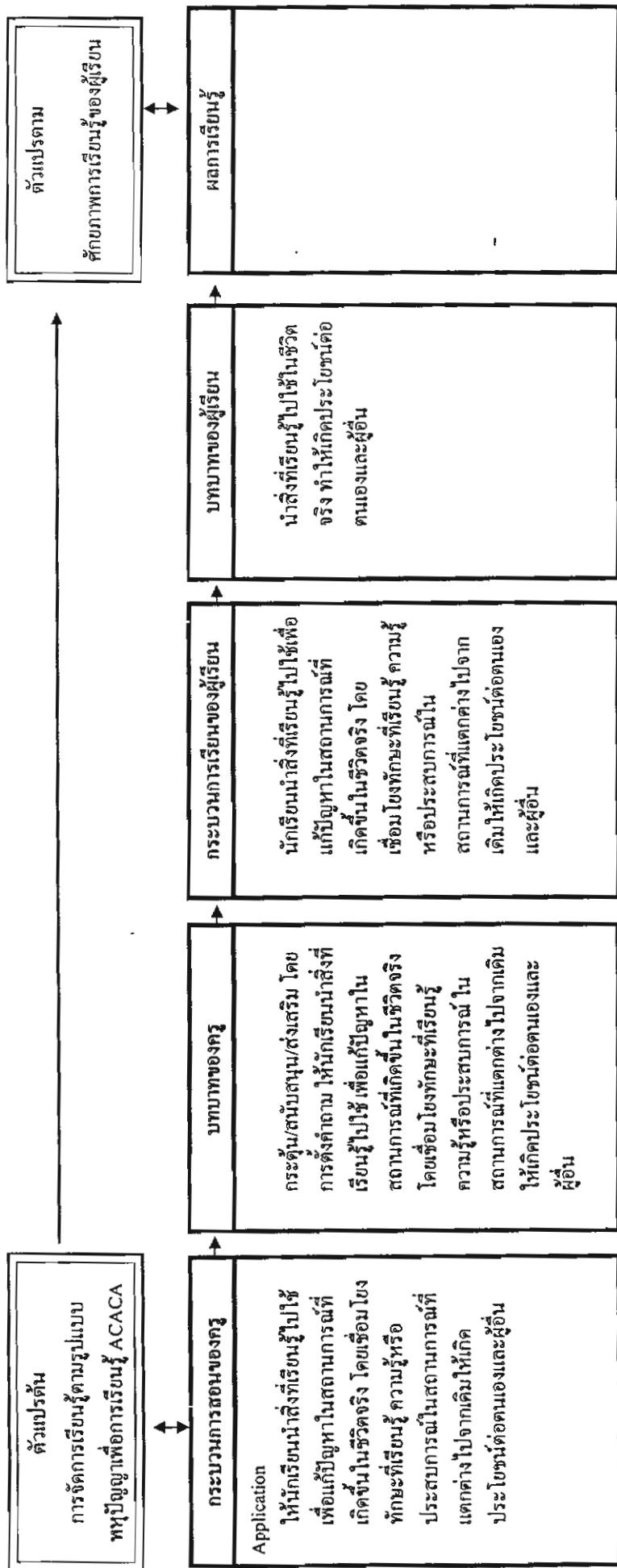
ตัวบ่งชี้ การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้

8.1.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนพินันทศึกษา ได้ดำเนินการโดยครูทุกคนได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละวัน ซึ่งมีกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเคลื่อนไหว กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ และกิจกรรมเกมการศึกษา โดยยึดลักษณะสำคัญของตัวบ่งชี้ตามผังข้างต้น ในขณะที่จัดการเรียนการสอนครูได้ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 8 คน จำนวนทั้งหมด 8 เรื่อง เช่น เรื่อง ผลการใช้แบบฝึกการเล่านิทาน จากภาพ เพื่อปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 เรื่อง ผลการใช้แบบฝึกทักษะด้านการเปรียบเทียบจำนวน เพื่อพัฒนาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

8.2 การสนับสนุนส่งเสริมจากผู้บริหาร

ผู้บริหารได้ให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู โดยพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญา จัดหาสื่อการเรียนรู้และสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อ จัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน จัดการนิเทศภายใน โดยให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ จัดระบบสารสนเทศ จัดโครงการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่ โครงการ “ปีแห่งการส่งเสริมการอ่าน วางทูลงาน อ่านทุกอย่าง และเรียนรู้” โครงการหนังสือการ์ตูน การส่งเสริมการเดินแอโรบิค สนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ของ โรงเรียน เช่น มาให้ความรู้ แนะนำผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ จัดนิทรรศการหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งห้องเรียน

8.3 การสนับสนุนส่งเสริมของผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอก

นักวิจัยภายนอกได้สนับสนุนส่งเสริม ครูและผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบพหุปัญญา ดังนี้

- 1) สร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาศักยภาพให้กับครูและผู้บริหาร โดยจัดอบรมในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวแปรต้นและตัวแปรตาม การบริหารวิชาการ การประกันคุณภาพ ความสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน เป็นต้น
- 2) ประชุมเพื่อสร้างความตระหนัก พัฒนาความเข้าใจ ติดตามงาน ตรวจสอบงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูและผู้บริหารโรงเรียน
- 3) ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูวางแผนการดำเนินงาน โดยใช้กระบวนการ SWOT และ PDCA
- 4) ส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารดำเนินการตามแผนการดำเนินงาน และประเมินผลการดำเนินงาน
- 5) แนะนำช่วยเหลือ และจัดอบรมเรื่องการวิจัยปฏิบัติการให้แก่ครูและผู้บริหาร
- 6) สนับสนุนให้เกิดหนึ่งโรงเรียนหนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย และบริบทของโรงเรียน

- 7) แนะนำให้ครูและผู้บริหารวางแผนและดำเนินงาน โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม
- 8) นิเทศติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นกัลยาณมิตรเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ
- 9) แนะนำวิธีการพัฒนาตนเองให้แก่ครูและผู้บริหาร และวิธีการขยายผล
- 10) ส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารของโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียนให้ทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และรวมพลังการทำงานร่วมกันเป็นทีม

9. ผลการใช้นวัตกรรม

9.1 ผลการเรียนรู้

9.1.1 ด้านผู้เรียน

1) พัฒนาการ 4 ด้าน

ในปีการศึกษา 2545 นักเรียนมีคะแนนแบบพัฒนาการ 4 ด้าน ดังนี้

- 1.1) พัฒนาการด้านร่างกาย ได้คะแนนร้อยละ 70-93
- 1.2) พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ได้คะแนนร้อยละ 79-89
- 1.3) พัฒนาการด้านสังคม ได้คะแนนร้อยละ 70-85
- 1.4) พัฒนาการด้านสติปัญญา ได้คะแนนร้อยละ 70-92

ในปีการศึกษา 2546 นักเรียนมีคะแนนพัฒนาการ 4 ด้าน ดังนี้

- 1.1) พัฒนาการด้านร่างกาย ได้คะแนนร้อยละ 73-86
- 1.2) พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ได้คะแนนร้อยละ 75-93
- 1.3) พัฒนาการด้านสังคม ได้คะแนนร้อยละ 70-90
- 1.4) พัฒนาการด้านสติปัญญา ได้คะแนนร้อยละ 75-94

2) นักเรียนกล้าคิด-กล้าทำ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการนำเสนอผลงาน มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักวางแผน มีความรับผิดชอบ ภาคภูมิใจในผลงาน รู้จักแบ่งปัน มีความฉลาดทางอารมณ์ มีความสุขในการมาโรงเรียน

9.1.2 ด้านครู

1) ครูมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 1.1) พหุปัญญา พัฒนาการ 4 ด้าน ความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความฉลาดทางอารมณ์
- 1.2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.3) ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

- 1.4) การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
- 2) ครูมีความสามารถในการเรื่องต่อไปนี้
 - 2.1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.2) การทำแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ พหุ

ปัญญาฯ

2.3) การเลือกและใช้สื่อที่หลากหลาย และสามารถผลิตสื่อได้ด้วยตนเอง ที่
 เหมาะกับความต้องการ

2.4) การวัดและประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ตามรูปแบบ พหุปัญญา

2.5) แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากการศึกษาค้นคว้า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ
 ผู้อื่น และการทดลองปฏิบัติ และการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการทำงานร่วมกับบุคลากรในโรงเรียน
 ผู้ปกครอง และชุมชน

- 2.6) การนิเทศเพื่อนครู
- 2.7) การเผยแพร่ผลงานของตนและของโรงเรียนให้แก่ผู้ที่สนใจ
- 3) ครูมีเจตคติที่ดีในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

3.1) ตระหนักและเห็นความสำคัญของศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนในด้าน
 ต่าง ๆ และการพัฒนาตนเอง

- 3.2) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน
- 3.3) ครูมีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความมั่นใจในตนเอง และมี

ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

3.4) ครูตระหนักถึงความสำคัญของผู้ปกครองและชุมชน ในการมี ส่วนร่วม
 ในการจัดการศึกษา และเห็นความสำคัญของการทำงานแบบมีส่วนร่วม

9.1.3 ด้านผู้บริหาร

- 1) ผู้บริหารมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

1.1) พหุปัญญา พัฒนาการ 4 ด้าน ความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา การ
 ทำงานร่วมกับผู้อื่น และความฉลาดทางอารมณ์

1.2) ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การวัด
 และประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้

- 1.3) การจัดแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกห้องเรียน การผลิตและการใช้สื่อ
- 1.4) กระบวนการนิเทศภายใน
- 1.5) การจัดทำและการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ
- 1.6) การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

- 2) ผู้บริหารมีความสามารถในการเรื่องต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1) การนิเทศภายใน โดยส่งเสริมให้ครูนิเทศกันเอง และพัฒนาตนเอง
 - 2.2) มีทักษะในการทำงานเป็นทีม
 - 2.3) การขยายผลให้กับโรงเรียนเครือข่าย
- 3) ผู้บริหารมีเจตคติที่ดีในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้
 - 3.1) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน
 - 3.2) เห็นคุณค่าของการพัฒนานักเรียนตามทฤษฎีพุทัญญา
 - 3.3) เห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการ

จัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูป

9.1.4 ด้านนักวิจัยภายนอก

- 1) นักวิจัยภายนอก มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้
 - 1.1) แนวคิดและกระบวนการวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้ง โรงเรียน
 - 1.2) พหุปัญญา พัฒนาการ 4 ด้าน ความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความฉลาดทางอารมณ์
 - 1.3) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.4) ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญา การวัดและประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้
 - 1.5) การจัดแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกห้องเรียน การผลิตและการใช้สื่อ
 - 1.6) การนิเทศการเรียนการสอน และการนิเทศการบริหารวิชาการ
 - 1.7) การทำงานร่วมกับบุคคลต่าง ๆ ในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
 - 1.8) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำหรับครูตามรูปแบบพหุปัญญาฯ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ การผลิตและการใช้สื่อ การจัดสภาพแวดล้อม และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
 - 1.9) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารเกี่ยวกับระบบบริหารจัดการตามรูปแบบพหุปัญญาฯ ในด้านการบริหารวิชาการ การพัฒนาสภาพแวดล้อม การพัฒนาระบบสารสนเทศ การนิเทศภายใน การวัดและประเมินผล การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน และการวิจัยปฏิบัติการในโรงเรียน
- 2) นักวิจัยภายนอกมีความสามารถและทักษะในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้
 - 2.1) มีความสามารถในการบริหารโครงการวิจัยย่อย
 - 2.2) มีความสามารถในการพัฒนาครูและผู้บริหาร โรงเรียนเรื่องการนำรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ไปใช้ รวมทั้งการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการวิจัยปฏิบัติการในโรงเรียน

2.3) มีความสามารถในการนิเทศการเรียนการสอน และการบริหารวิชาการ แบบ

กัลยาณมิตร

2.4) มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3) นักวิจัยภายนอกมีเจตคติที่ดีในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

3.1) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

3.2) เห็นคุณค่าของการวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

3.3) เห็นความสำคัญของการพัฒนานุเคราะห์ทางการศึกษา ให้เป็นผู้ที่มีความรู้

ความสามารถในการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูป

3.4) มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาโรงเรียน ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

3.5) เห็นคุณค่าของการทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ทางการศึกษา

9.2 ผลผลิต

9.2.1 ผลงานนักเรียน

ผลงานของนักเรียน ได้แก่ งานศิลปะ หนังสือนิทานการ์ตูน งานประดิษฐ์จากวัสดุในท้องถิ่นทำเป็นของใช้ เช่น แจกันกระบอกไม้ไผ่ เทียนเจล แก้วแฟนตาซี ดอกไม้ หนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งห้องเรียน

9.2.2 ผลงานของครู

1) หลักสูตรสถานศึกษา และคู่มือหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

2) แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาฯ

3) เครื่องมือวัดและประเมินผล

4) รายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

9.2.3 ผลงานของผู้บริหาร

1) หลักสูตรสถานศึกษา

2) แบบประเมินผลการสอนของครู

3) แผนปฏิบัติการของโรงเรียน

4) ข่าวสารประจำเดือนของโรงเรียน

9.2.4 ผลงานของนักวิจัยภายนอก

1) รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ในบริบทของสังคมไทย

2) คู่มือการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การนิเทศแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การสร้างความสัมพันธ์บ้านและชุมชน และการประเมินโครงการ

9.3 ผลกระทบ

- 1) นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศแห่งประเทศไทย ประจำปี 2546 ในการประกวดการแข่งขันการออกกำลังกายเพื่อสมรรถภาพของนักเรียนอนุบาล และได้รับรางวัลชนะเลิศเอโรบิก อนุบาล ในการแข่งขันกีฬาสหธรรมศาสตร์เกมส์ ปี 2546
- 2) ครูมีความสุขในการสอน นักเรียนเป็นผู้วางแผนในการทำงาน แบ่งงานกันทำ มีความรับผิดชอบ ทำให้ครูเหนื่อยน้อยลง
- 3) ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน มีความสุขที่เห็นลูกอยากมาโรงเรียน ไม่งอแง ไม่เครียดกับการเรียนเหมือนรุ่นพี่ พอใจที่ลูกเลียนแบบครูสอนพ่อแม่ให้ทำตาม

10. ข้อเสนอแนะในการนำนวัตกรรมไปใช้

- 1) ควรมีการพัฒนาครูและผู้บริหารให้มีความรู้ความเข้าใจรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้
- 2) ผู้บริหารควรมีการบริหารจัดการด้านวิชาการที่เป็นระบบ
- 3) ผู้บริหารจำเป็นต้องจัดปัจจัยเกื้อหนุน ให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามรูปแบบ
- 4) ควรมีระบบการนิเทศภายใน ที่ช่วยให้ครูได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ตามรูปแบบ
- 5) ควรให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการใช้รูปแบบ

.....

โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)
ระดับโรงเรียน

บทสรุป

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน
เรื่อง รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ในบริบทของสังคมไทย
เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้

ของ

โรงเรียนอนุบาลจากรุวรรณ (033)

เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยย่อย วพร. รหัส RDL 11/C

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนที่เป็นหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งโรงเรียน

เรื่อง

รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ในบริบทของสังคมไทย เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้
โรงเรียนอนุบาลจรรวรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

.....

1. ความเป็นมาของโรงเรียน

โรงเรียนอนุบาลจรรวรณ์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ปรับปรุง 2545) ที่ระบุเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ตามความสนใจ
และความถนัดของผู้เรียน ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนควรพัฒนาตามความถนัดของแต่ละบุคคลนั้น สอดคล้องกับ
ทฤษฎีพหุปัญญาของการ์เดนอร์ ที่ได้ศึกษาศาสตร์เกี่ยวกับสมองและ จิตวิทยาพัฒนาการ ทฤษฎีนี้ได้ให้
ความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทุกด้าน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้บริหารและครูจึงสนใจที่จะพัฒนา
ศักยภาพของผู้เรียน โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา และสนใจเข้าร่วมโครงการวิจัย
และพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.) เพราะเห็นว่าการดำเนินงานตามโครงการจะช่วยให้ครู
และผู้บริหาร ได้ปฏิรูปตนเองจากการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน โดยโรงเรียนได้เข้าร่วมในโครงการวิจัยย่อยชื่อชุด
โครงการ “การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ในบริบทของสังคมไทย” ซึ่งมี
โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 3 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนอนุบาลจรรวรณ์ มี อาจารย์จรรวรณ์ ศิลปรัตน์ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัยระดับ
โรงเรียน
2. โรงเรียนบางพลีพัฒนศึกษาลัย มี อาจารย์กัญญ์ณฎฐ์ ฉลอง เป็นหัวหน้าโครงการวิจัยระดับ
โรงเรียน
3. โรงเรียนพิทยนันท์ศึกษา มี อาจารย์วรัทม์ชนันตร์ เสวตามร์ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย ระดับ
โรงเรียน

คณะนักวิจัยภายนอก มี 3 คน ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร. เยาวพา เดชะคุปต์	เป็นหัวหน้าโครงการวิจัยย่อย
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน ศาสตรภัทร	เป็นผู้ร่วมวิจัย
3. รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์	เป็นผู้ร่วมวิจัย

2. หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้

2.1 การดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียน ยึดหลักการและแนวคิดของชุดโครงการวิจัย และพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน 4 แนวคิด คือ

1) การปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ปรับปรุง 2545)

ข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ปรับปรุง 2545) เป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องนำไปปฏิบัติในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งจะปรากฏอยู่ในหมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา มาตรา 22-30 โดยในมาตรา 22 ได้ระบุว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด จึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพของตน โดยมีการจัดสาระการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมและปัจจัยอื่น ๆ ให้เหมาะสม ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 23-30

โรงเรียนจึงต้องดำเนินการ การปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

2) แนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียน

เป้าหมายของการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ ต้องการให้เกิดการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพดีขึ้น ดังนั้นการที่จะพัฒนาให้เห็นผลที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายของโรงเรียนควรจะต้องร่วมมือร่วมใจกันปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง โดยเริ่มตั้งแต่การปรับเปลี่ยนกระบวนการทศน์และพฤติกรรม ถ้ามีเพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่เห็นความสำคัญ และพร้อมที่จะปรับเปลี่ยน ผลการเปลี่ยนแปลงก็จะเห็นไม่ชัดเจนและอาจมีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้น เนื่องจากฝ่ายอื่นอาจจะไม่สนใจและไม่ให้ความร่วมมือ ดังนั้นแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จึงเป็นแนวคิดที่สำคัญที่จะทำให้การปฏิรูปการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ

การพัฒนาทั้ง โรงเรียน ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสำรวจ 2) ขั้นสนทนาแลกเปลี่ยนความคิด 3) ขั้นวางแผน 4) ขั้นลงมือปฏิบัติตามแผน 5) ขั้นประเมินผลการดำเนินงาน และ 6) ขั้นปรับปรุงแผนงาน ในการดำเนินงานหลักของโรงเรียนทั้ง 4 งาน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการ 2) การจัดการเรียนการสอน 3) กิจกรรมในโรงเรียน และ 4) กิจกรรมที่ทำร่วมกับชุมชน (นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช, 2544)

3) แนวคิดการมีจุดเน้นในการปฏิรูป

เนื่องจากโรงเรียนมีประเด็นการเรียนรู้จำนวนมาก ที่ต้องการปฏิรูปให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ปรับปรุง 2545) แต่การที่จะดำเนินการหลาย ๆ เรื่องหลาย ๆ ประเด็นไปพร้อมกันทั้งหมด ให้ประสบความสำเร็จในเวลาอันจำกัด ย่อมเป็นไปได้ยาก ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องกำหนดจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาขึ้นมามีการดำเนินการก่อน โดยรวมพลังกันดำเนินการปฏิรูปในเรื่องที่กำหนด

เป็นจุดเน้นให้สำเร็จ จึงเป็นยุทธศาสตร์ที่จะช่วยให้การปฏิรูปเห็นผลประจักษ์ในเวลาอันรวดเร็ว และจะทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดแรงจูงใจ ที่จะดำเนินการปฏิรูปในประเด็นอื่น ๆ ต่อไป

4) แนวคิดการใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาเป็นเครื่องมือ

การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่จะช่วยให้การปฏิรูปการเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นการพัฒนาที่เป็นระบบระเบียบ มีการศึกษาทดลองเพื่อให้เห็นผลประจักษ์ มีการตัดสินใจบนฐานข้อมูลที่เชื่อถือได้ และมีการปรับปรุงไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งการพัฒนาบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ มีขั้นตอนหลัก 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวิจัย (R) และขั้นตอนการพัฒนา (D) การดำเนินการอาจเริ่มต้นด้วย R_1 เพื่อแสวงหาความรู้และแนวทางการพัฒนานวัตกรรม และต่อด้วย D_1 คือ การพัฒนานวัตกรรมตามแนวทางนั้น ต่อไปคือ R_2 เพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพของนวัตกรรม ต่อจากนั้นจึงปรับปรุง D_1 ให้เป็นนวัตกรรม D_2 ที่ดีขึ้น อาจทำการวิจัยและพัฒนาซ้ำหลาย ๆ ครั้ง จนได้นวัตกรรมที่มีคุณภาพมาตรฐานที่กำหนด การวิจัยและพัฒนาอาจเริ่มต้นด้วยการพัฒนา (D) แล้วตามด้วย R ก็ได้

การวิจัยและพัฒนาส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งเป็นการวิจัยที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้วิจัย เพื่อมาแก้ปัญหการทำงานของตนให้ดีขึ้น ครูสามารถนำแนวคิดเรื่องการวิจัยปฏิบัติการมาใช้ในการเรียนการสอนได้ โดยการทำวิจัยที่เรียกว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ซึ่งเป็นการวิจัยที่ครูพบปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน แล้วดำเนินการแก้ไขปัญหาย่างเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการวิจัย แล้วนำผลไปปรับปรุงการทำงานของตนให้ดีขึ้น ครูอาจทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนคนเดียว หรือทำร่วมกับผู้อื่น การวิจัยที่ครูร่วมกันหลายคนหรือทั้งโรงเรียนเป็นการวิจัยที่เรียกว่า การวิจัยปฏิบัติการแบบรวมพลัง และถ้าในการวิจัยนั้นมีนักวิชาการหรือบุคคลภายนอก ร่วม ก็เรียกว่าเป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

2.2 หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เป็นจุดเน้น

โรงเรียนอนุบาลจรรวรณ ใช้แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ทั้ง 4 ประการ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินงาน โดยมีการจัดประชุมชี้แจง สร้างความตระหนัก ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของ โรงเรียน เลือกประเด็นการเรียนรู้ที่โรงเรียนต้องการให้เป็นจุดเน้นในการปฏิรูป และกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัย โดยระบุตัวแปรต้นและตัวแปรตามดังนี้

1) ตัวแปรต้น คือ รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (ACACA)

2) ตัวแปรตาม คือ ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งได้แก่ ความสามารถทางพหุปัญญา 9 ด้าน พัฒนาการ 4 ด้าน ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความฉลาดทางอารมณ์

3. บริบทของโรงเรียน

โรงเรียนอนุบาลจากรูธรรมเป็นโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ขนาดเล็ก ตั้งอยู่ที่เลขที่ 222 หมู่ที่ 4 ซอยวัชรพล ถนนรามอินทรา แขวงท่าแร้ง เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร มีบริเวณเนื้อที่ 2 ไร่ เปิดสอนตั้งแต่ชั้นเด็กเล็ก ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ชั้นละ 2 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 8 ห้องเรียน ในปีการศึกษา 2546 มีนักเรียนรวมทั้งหมด 147 คน โรงเรียนได้รับรางวัลพระราชทานระดับก่อนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2545 จากกระทรวงศึกษาธิการ

อาคารเรียนเป็นตึกชั้นเดียว 1 หลัง พื้นที่ใช้สอยประมาณ 800 ตารางเมตร ห้องเรียนกว้าง อากาศถ่ายเทได้สะดวก ติดเครื่องปรับอากาศทุกห้อง มีห้องน้ำในห้องเรียนที่สะอาดถูกสุขลักษณะ บริเวณภายนอกอาคารมีสนาม และต้นไม้สวยงาม ร่มรื่น มีที่ให้เด็กได้ออกกำลังกาย และทำกิจกรรมกลางแจ้ง มีสนามเด็กเล่น และมีบ้านเล็ก ๆ 1 หลัง ซึ่งจัดไว้เป็นบ้านหนังสือสำหรับเด็ก

โรงเรียนมีบุคลากรทางการศึกษา 18 คน เป็นหญิงทั้งหมด ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร 2 คน ครู 15 คน และธุรการ 1 คน มีวุฒิการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย 2 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 9 คน ต่ำกว่าปริญญาบัณฑิต 7 คน มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 4 เดือน ถึง 10 ปี

โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่มีลักษณะเป็นหมู่บ้านจัดสรร มีร้านค้า และร้านประกอบการต่าง ๆ ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประกอบอาชีพเป็นนักธุรกิจ เจ้าของกิจการ ค้าขาย และ รับราชการ การคมนาคม มีรถสองแถวประจำทางผ่าน 2 สาย ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว และ เจ้าของกิจการ

4. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

- 4.1 เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (ACACA) เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 4.2 เพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนานักเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 4.3 เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมครูในการพัฒนา/ ปฏิรูปการเรียนรู้ของนักเรียน
- 4.4 เพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอกโรงเรียนสามารถเสริมสร้างสมรรถภาพครู และผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

5. ยุทธศาสตร์การปฏิรูปทั้งโรงเรียน

5.1 ยุทธศาสตร์ของครู

- 5.1.1 ครูใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (ACACA) มีลักษณะสำคัญคือ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการจัดกิจกรรมหลัก 6

กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเคลื่อนไหว กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเกมการศึกษา ซึ่งมี 5 ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Active learning)

ขั้นที่ 2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (Cooperative)

ขั้นที่ 3 ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์การเรียนรู้ (Analysis)

ขั้นที่ 4 ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (Constructivism)

ขั้นที่ 5 ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริง (Application)

ศักยภาพการเรียนรู้ ได้แก่ 1) พหุปัญญา 9 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านภาษา ด้านตรรก/คณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์/ศิลปะ ด้านความถนัดทางกาย ด้านดนตรี ด้านความเข้าใจตนเอง ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และด้านจิตพิสัย 2) พัฒนาการ 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา 3) ความคิดสร้างสรรค์ 4) ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา 5) ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และ 6) ความฉลาดทางอารมณ์

5.1.2 ครูได้ใช้นวัตกรรมและเทคนิควิธีสอน ดังนี้

1) ใช้วิธีการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole language approach) เป็นการสอนภาษาที่ส่งเสริมนักเรียนเรียนภาษาจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งตรงกับความสนใจของนักเรียน โดยสอนให้นักเรียนได้เรียน เขียน อ่าน ไปพร้อมกับการเล่นหรือการทำกิจกรรม

2) ใช้วิธีการสอนแบบโครงการ (Project approach) เป็นการสอนโดยให้ นักเรียนสืบค้นหาข้อมูลอย่างลึกในหัวเรื่องที่นักเรียนสนใจ ซึ่งจะทำโดยนักเรียนกลุ่มเล็ก หรือทั้งห้องร่วมกัน จุดเด่นคือ ความพยายามที่จะค้นหาคำตอบของคำถามที่เกี่ยวกับหัวเรื่อง คำถามนั้นอาจมาจากนักเรียน จากครู หรือจากนักเรียนและครูร่วมกันถาม การสอนแบบโครงการช่วยส่งเสริมให้ นักเรียนมีโอกาสใช้ทักษะที่มีอยู่ และเพิ่มความชำนาญให้ทักษะเหล่านั้นยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นถึงความสามารถ และความถนัดของนักเรียน เห็นแรงจูงใจภายในและความสนใจที่เกิดจากตัวเด็กในงานที่เด็กทำ นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ และนักเรียนเป็นผู้ตัดสินใจลงมือทำด้วยตนเอง มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3) ใช้เทคนิควิธีสอนอื่น ๆ อีกหลากหลาย เช่น การเล่านิทาน บทบาทสมมติ เกม การใช้เพลง การทดลอง ทักษะศึกษา พาให้นักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน การทำงานกลุ่ม การให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ การเล่นเกม การเล่นเกมปัญหาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล

5.1.3 ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ดังนี้

1) แบบสำรวจลักษณะพหุปัญญา 9 ด้าน

2) แบบประเมินพัฒนาการ 4 ด้าน

3) แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์

4) แบบทดสอบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา

5) แบบสังเกตความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

6) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

5.1.4 ครูทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน 2 แบบ คือ แบบพัฒนาการเรียนรู้ และแบบแก้ปัญหา โรงเรียนอนุบาลจตุรธรรมมีครูที่ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จำนวน 11 คน รวมทั้งหมด 11 เรื่อง ในประเด็นต่อไปนี้ ความสามารถทางภาษา ความสามารถทางคณิตศาสตร์ การสร้างความรู้ด้วยตนเอง การประหยัด สมานในการฟัง และการทำงานกลุ่ม

5.2 ยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลจตุรธรรมได้ใช้ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานตามภารกิจ 4 ด้าน ดังนี้

5.2.1 การบริหารจัดการด้านวิชาการ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน โดยให้ครูทุกคนได้เข้ารับการอบรมในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารให้ความรู้แก่ครูด้วยตนเองในการประชุมประจำเดือน และการประชุมวิชาการ เดือนละ 1-2 ครั้ง เนื้อหาสาระที่ผู้บริหารอบรมได้มาจากการนิเทศ การจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน การจัดการแหล่งเรียนรู้ และความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย อื่น ๆ

5.2.2 การจัดปัจจัยเกื้อหนุน ผู้บริหารได้สำรวจความต้องการของครูเกี่ยวกับการใช้สื่อเพื่อทราบความต้องการของครูเกี่ยวกับการใช้สื่อ เมื่อทราบความต้องการแล้วผู้บริหารได้ดำเนินการบางส่วน โดยผู้บริหารจัดซื้อเอง บางส่วนให้ครูจัดซื้อ ผู้บริหารได้จัดแหล่งความรู้สำหรับครู พัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้สะอาด สวยงามและมีระเบียบ จัดตั้งโครงการแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน จัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อช่วยให้ครูมีความสะดวกสบายในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น

5.2.3 การจัดระบบการนิเทศภายใน ผู้บริหารได้พัฒนาระบบการนิเทศอย่างเป็นระบบ โดยจัดทำเป็นโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูอนุบาลตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการนิเทศภายใน” ซึ่งกระบวนการนิเทศภายในมีดังนี้

- 1) ผู้บริหารและครู ร่วมกันจัดทำแบบบันทึกการนิเทศการสอน โดยให้ สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้
- 2) ฝ่ายวิชาการจัดทำตารางการนิเทศ และดำเนินการนิเทศตามตาราง
- 3) ประชุมหลังการนิเทศโดยให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการประเมินการนิเทศ และการให้คำแนะนำเพื่อนครู
- 4) บันทึกภาพการสอนด้วยเครื่องวีดิทัศน์ ทำให้ครูได้เห็นการสอนของตนเอง เพื่อให้เพื่อนครูได้แสดงความคิดเห็นและช่วยให้คำแนะนำ

5.2.4 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน มีการดำเนินการดังนี้

- 1) ประชาสัมพันธ์โครงการโดยให้ข้อมูลเมื่อผู้ปกครองนำบุตรหลานมาสมัครเรียน
- 2) ปฐมนิเทศและประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 2 ครั้ง ทางโรงเรียนได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเข้าร่วมโครงการ แนวทางการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการ

เรียนรู้ แนะนำกิจกรรมโดยครูสาธิตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความเข้าใจมากขึ้น

- 3) จัดทำข่าวสารอนูบาลจรรวณ โดยมีคอลัมน์ที่เกี่ยวกับเรื่องพหุปัญญา
- 4) จัดทำโครงการพบกันเพื่อลูกรัก ซึ่งเป็นโครงการเดิมที่โรงเรียนจัดอยู่แล้ว ทางโรงเรียนจึงได้เพิ่มกิจกรรมให้ครูประจำชั้นนำเสนอความก้าวหน้าของการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน และพัฒนาทางสติปัญญาทั้ง 9 ด้าน รวมทั้งแนะนำแนวทางการส่งเสริมผู้เรียนแต่ละคนให้ผู้ปกครองทราบ
- 5) ให้ความรู้ผู้มาเยี่ยมชมโรงเรียน
- 6) จัดนิทรรศการพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ให้ผู้ปกครอง และโรงเรียนที่สนใจ

5.3 ยุทธศาสตร์ของนักวิชาการ/ ผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอกโรงเรียน

นักวิจัยภายนอกได้ดำเนินการโดยใช้ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- 1) สร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาศักยภาพให้กับครูและผู้บริหาร โดยจัดอบรมในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวแปรต้นและตัวแปรตาม การบริหารวิชาการ การประกันคุณภาพ ความสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน เป็นต้น
- 2) ประชุมเพื่อสร้างความตระหนัก พัฒนาความเข้าใจ ติดตามงาน ตรวจสอบงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูและผู้บริหารโรงเรียน
- 3) ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูวางแผนการดำเนินงาน โดยใช้กระบวนการ SWOT และ PDCA
- 4) ส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารดำเนินการตามแผนการดำเนินงาน และประเมินผลการดำเนินงาน
- 5) แนะนำช่วยเหลือ และจัดอบรมเรื่องการวิจัยปฏิบัติการให้แก่ครูและผู้บริหาร
- 6) สนับสนุนให้เกิดหนึ่งโรงเรียนหนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย และบริบทของโรงเรียน
- 7) แนะนำให้ครูและผู้บริหารวางแผนและดำเนินงาน โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม
- 8) นิเทศติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นกัลยาณมิตรเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ
- 9) แนะนำวิธีการพัฒนาตนเองให้แก่ครูและผู้บริหาร และวิธีการขยายผล
- 10) ส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารของโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียนให้ทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และรวมพลังการทำงานร่วมกันเป็นทีม

6. กระบวนการดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

โรงเรียนอนูบาลจรรวณ มีกระบวนการดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ ตามขั้นตอนทั้ง 10 ขั้นตอนของโครงการ ดังนี้

6.1 ขั้นการริเริ่มและเตรียมการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการชวนจากนักวิจัยภายนอก จึงได้นำโครงการไปเล่าให้ครูฟัง ผู้บริหารและครูมีความเห็นตรงกัน ที่จะเข้าร่วมโครงการ ต่อจากนั้นจึงได้เตรียมการ โดยมีการสร้างความเข้าใจระหว่างนักวิจัยภายนอก ผู้บริหาร โรงเรียน และครู

6.2 ขั้นการสร้างความตระหนัก กำหนดประเด็นปัญหาการวิจัย และยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

ผู้บริหารได้จัดประชุมครู สร้างแรงจูงใจให้ครู โดยกล่าวถึงความสำคัญของโรงเรียนที่ผ่านมา เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของครูทั้งโรงเรียน อธิบายให้ครูเข้าใจถึงความสำคัญของโครงการเป็น โครงการที่มีโรงเรียนเข้าร่วมทั่วประเทศ และเป็น โครงการสำคัญที่จะช่วยให้เกิดปฏิบัติการศึกษาของประเทศอย่างจริงจัง นอกจากนั้นยังชักจูงให้ครูเกิดความภาคภูมิใจในการเข้าร่วมโครงการ ทางโรงเรียนได้สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน และได้เลือกประเด็นการเรียนรู้ที่โรงเรียนต้องการให้เป็นจุดเน้นในการปฏิรูป คือ การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ จากการสำรวจสภาพปัญหา พบว่า โรงเรียนไม่ได้มีปัญหาแต่อย่างใด การเลือกประเด็นดังกล่าวเป็นความต้องการของผู้บริหารและครูที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สนองความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคล

6.3 ขั้นพัฒนาบุคลากร

6.3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้และการวิจัย ผู้บริหารได้ดำเนินการดังนี้

1) ประชุมร่วมกับครู เพื่อชี้แจงและอธิบายให้ครูเข้าใจ เรื่องความสามารถทางพหุปัญญา พัฒนาการด้านต่าง ๆ ความคิดสร้างสรรค์ และความฉลาดทางอารมณ์ และได้จัดทำตารางและเอกสารให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า ฝ่ายวิชาการใช้การทดสอบความรู้เป็นการกระตุ้นให้ครูพยายามศึกษา ผลปรากฏว่า ครู 80 % ได้คะแนนเกินครึ่ง ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวแปรตามมากขึ้น

2) ผู้บริหารชี้แจงครู และทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ได้เข้ารับการอบรมหลายครั้ง จากนักวิจัยภายนอก หลังการอบรมทุกครั้งผู้บริหารและครูจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับและแนวทางการนำไปใช้

3) ผู้บริหารได้สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาให้แก่ครู โดยการจัดการอบรม ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน นักวิจัยภายนอกได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน และได้ให้คำปรึกษาแก่ครูในการทำวิจัยด้วย

6.3.2 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านวิชาการ

ผู้บริหารได้สร้างความเข้าใจ โดยให้ครูพิจารณาจากกรอบแนวคิดหลักการพัฒนา ศักยภาพการเรียนรู้ ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ ทำให้ครูเข้าใจการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม อย่างเป็นระบบ การจัดปัจจัยเกื้อหนุน การจัดสรรงบประมาณ การจัดระบบนิเทศภายใน การมีส่วนร่วมของ ชุมชน การประกันคุณภาพ และการประเมิน

6.4 ขั้นการวางยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ผู้บริหารโรงเรียนได้ใช้ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน 9 ประการ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความตระหนักและความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับโครงการวิจัย โดยประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ครู ผู้ปกครองถึงความสำคัญและความตั้งใจในการเข้าร่วมโครงการ วัตถุประสงค์ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานร่วมกันกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่นักวิจัยหลัก นักวิจัยร่วม นักวิจัยภายนอก และนักวิจัยระดับโรงเรียน จัดเพิ่มเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ครูสามารถใช้เป็นแหล่งศึกษาเพิ่มเติมในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและรวมพลัง เนื่องจากโรงเรียนอนุบาลจรรวณ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีครูจำนวน 18 คน จึงได้ดำเนินการ โดยพัฒนาไปพร้อม ๆ กันทุกคนในโรงเรียน โดยผู้บริหารต้องพยายามทำความเข้าใจ เพื่อให้ทราบจุดแข็ง จุดด้อย ของแต่ละบุคคลที่ต้องส่งเสริม หรือให้การช่วยเหลือให้สามารถทำงานไปเป็นทีมพร้อม ๆ กันได้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างแรงจูงใจจากภายใน ผู้บริหารทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ครูในเรื่องของความตั้งใจจริงในการทำงาน ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และมีความสุขเมื่อทำงานประสบความสำเร็จ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานจากภายใน ไม่มุ่งเน้นผลตอบแทนที่เป็นวัตถุมากจนเกินไป ผู้บริหารเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูในทุกด้าน และการพูดคุยสนทนาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของครูอยู่เป็นประจำในการประชุมร่วมกัน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การปฏิบัติจริงในการเรียนรู้ ผู้บริหารจะกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูทดลองวิธีการสอนต่าง ๆ ด้วยตนเอง และนำผลมาอภิปรายร่วมกันอยู่เป็นประจำเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหามือครูมีข้อสงสัยใด ๆ ผู้บริหารจะไม่ให้คำตอบโดยทันที แต่จะใช้วิธีซักถามและแนะนำให้ครูไปทดลองซ้ำเพื่อค้นหาคำตอบ สำหรับผู้ปกครองได้ใช้วิธีเชิญมาร่วมกิจกรรมในห้องเรียนจริง ๆ กับลูก และร่วมในการสาธิตการสอนของครูเป็นครั้งคราว

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การถามคำถาม และตอบคำถามเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ผู้บริหารใช้วิธีพูดคุยซักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูเสมอ ฝึกให้ครูเป็นทั้งผู้ถาม และผู้ตอบ เพื่อให้ครูรู้จักใช้กระบวนการสืบสอบในการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง และมีความคุ้นเคยเกี่ยวกับการใช้คำถาม ตอบคำถาม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนกับเด็ก

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างลักษณะนิสัยสนใจใฝ่รู้ให้ครูและนักเรียน ผู้บริหารชักชวน และกระตุ้นให้ครูเห็นคุณค่าของการอ่านและหมั่นศึกษาหาความรู้โดยจัดแหล่งค้นคว้าหาความรู้ให้เพียงพอ จัดสถานที่ สภาพแวดล้อมของแหล่งเรียนรู้สำหรับครูให้สวยงาม ซักถามเรื่องที่ครูอ่าน ชมเชยเมื่อเห็นครูอ่าน และชักชวนให้ครูนำเรื่องที่ตนค้นคว้ามานำเสนอต่อเพื่อน ๆ ในที่ประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเป็นการสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การทำงานเป็นทีม ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูทำงานเป็นทีมมากที่สุด โดยแบ่งสายการบริหารงาน และกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อร่วมกันปฏิบัติงานตามวงจร

PDCA ให้เป็นไปตามปกติในการปฏิบัติงานประจำทุกเรื่อง ทำให้ครูมีความคุ้นเคยกับการร่วมกันวางแผนการทำงาน และในการสอนของครูได้ส่งเสริมให้ได้วางแผนการเรียนตามวัยและความสามารถ กระตุ้นให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นว่าจะใช้วิธีการใดในการเรียนรู้ของตน ร่วมกำหนดวัตถุประสงค์หรือกิจกรรมบางอย่าง

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การรู้จักประเมินตนเอง และเปิดใจรับการประเมินจากผู้อื่น ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูรู้จักสำรวจ สังเกต วิเคราะห์ตนเอง และเข้าใจตนเองอยู่เสมอในการพูดคุยทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และเปิดโอกาสให้ครูได้มีการประเมินผลการทำงานซึ่งกันและกัน

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้บริหารพูดคุยให้ครูเห็นความสำคัญของการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยให้ครูทดลองทำด้วยตนเอง และนำไปใช้กับเด็กฝึกให้เด็กใช้วิธีการเดาแบบใช้ปัญญา

6.5 ขั้นตอนการจัดทำแผนการดำเนินงานและแผนการวิจัยของบุคลากรทุกฝ่าย มีดังนี้

- 1) ศึกษาแผนงานการปฏิบัติการวิจัยและพัฒนา โดยยึดตามกรอบแนวคิดหลักการพัฒนา ศักยภาพการเรียนรู้ ซึ่งระบุให้ครูพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ และผู้บริหารพัฒนาระบบการบริหารจัดการ
- 2) ประชุมเพื่อกำหนดรูปแบบการจัดทำแผนงานปฏิบัติการวิจัย ในแผนงานหรือโครงการครู ต้องระบุความสำคัญและความเป็นมา วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงาน และงบประมาณ
- 3) ปรับปรุงแผนงาน และแสดงให้เห็นแผนปฏิบัติงานแบบ PDCA ผู้บริหารและครูได้นำแผนงานปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาไปปรึกษากับนักวิจัยภายนอก และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับ โรงเรียนอื่นที่อยู่ในโครงการ แล้วปรับปรุงเป็นแผนงานฉบับสมบูรณ์

6.6 ขั้นตอนการพัฒนาตัวบ่งชี้

6.6.1 การพัฒนาตัวบ่งชี้ตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม ได้แก่ คือ ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งได้แก่ ความสามารถทางพหุปัญญา 9 ด้าน พัฒนาการ 4 ด้าน ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความฉลาดทางอารมณ์ มีขั้นตอนพัฒนาดังนี้

- 1) ความสามารถทางพหุปัญญา 9 ด้าน คณะครูพิจารณาลักษณะตัวบ่งชี้แต่ละด้านในแบบประเมินความสามารถทางพหุปัญญาที่นักวิจัยภายนอกได้จัดทำขึ้น พบว่าบางตัวบ่งชี้ไม่สามารถประเมินผู้เรียนได้ เนื่องจากภาษาที่ใช้ค่อนข้างยาก และมีความหมายกว้างเกินไป คณะครูจึงได้ปรับและแก้ไข แล้วนำไปใช้ หลังจากนั้นจึงได้ปรับปรุงแบบประเมินอีกครั้ง ผลจากการปรับปรุงแบบประเมิน ทำให้คณะครูเห็นว่าควรปรับปรุงสมุดรายงานพัฒนาการ ของโรงเรียนด้วยโดยเพิ่มการรายงานผลความสามารถทางพหุปัญญา

2) พัฒนาการ 4 ด้าน ฝ่ายวิชาการและครูได้ร่วมประชุมปฏิบัติการ เพื่อระบุดัชนีชี้และลักษณะพัฒนาการแต่ละด้าน แล้วนำไปปรับปรุงแบบประเมินพัฒนาการของโรงเรียนที่ใช้อยู่เดิม และใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริง

3) ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความฉลาดทางอารมณ์ ทางโรงเรียนได้ใช้แบบประเมินของนักวิจัยภายนอก โดยมี การจัดการอบรมให้ความรู้แก่ครู มีการพูดคุยทำความเข้าใจตัวบ่งชี้แต่ละตัว และเมื่อหลังใช้แบบประเมินแล้วครูได้นำผลการใช้แบบประเมินมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

6.6.2 การพัฒนาตัวบ่งชี้ตัวแปรต้น

1) ครูทำความเข้าใจตัวแปรต้น โดยศึกษาจากเอกสาร ได้รับการอบรมจากนักวิจัยภายนอก

2) ครูทดลองใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ (ACACA) นำผลมา แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ โรงเรียนอื่นที่อยู่ในโครงการและกับนักวิจัยภายนอก

3) ครูได้ข้อสรุปว่าไม่จำเป็นต้องจัดกิจกรรมตามหลักการ 5 ขั้น ของ ACACA ให้ครบทุกขั้นในแต่ละกิจกรรมหลักของกิจกรรมประจำวัน อาจทำบางขั้นได้ ครูได้พยายามทำกิจกรรม ตามหลักการ 5 ขั้น โดยคำนึงถึงความสนใจและความสามารถของผู้เรียน

4) ครูสามารถใช้ตัวบ่งชี้ตัวแปรต้นตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนของตน และฝ่ายวิชาการได้จัดทำแบบประเมินการจัดการเรียนการสอน ตามหลักการ 5 ขั้นของ ACACA แล้วนำไปใช้ นิเทศการสอนของครู ทำให้ครูสามารถพัฒนาการสอนของตนเอง

6.6.3 การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการวิจัย

ครู ผู้บริหาร และนักวิจัยภายนอก ได้ร่วมกันพัฒนาตัวบ่งชี้ ความสำเร็จของโครงการวิจัย

6.7 ขั้นการทำเครื่องมือการวิจัย

ครู และผู้บริหาร ได้ร่วมกันพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยได้รับการแนะนำและความช่วยเหลือจากนักวิจัยภายนอก เครื่องมือการวิจัยได้แก่ แบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบประเมิน แบบสอบถาม และแบบสังเกต

6.8 ขั้นการปฏิบัติการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการวิจัยของผู้บริหาร

ในรอบปีที่ 1 ได้มีการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ พหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ จัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีการทำวิจัยและพัฒนาในชั้นอนุบาลปีที่ 1 2 และ 3

ชั้นละ 2 ห้องเรียน มีครูทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนทั้งหมด 5 เรื่อง เป็นครูชั้นอนุบาลปีที่ 1 ทำ 2 เรื่อง ครูชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทำ 2 เรื่อง และครูชั้นอนุบาลปีที่ 3 ทำ 1 เรื่อง

ในรอบปีที่ 2 ได้มีการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีการทำวิจัยและพัฒนาโดยครูทั้งหมดในชั้นอนุบาลปีที่ 1 2 และ 3 ชั้นละ 2 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 6 เรื่อง

ผู้บริหารได้ทำวิจัยปฏิบัติการ 1 เรื่อง ในหัวข้อ “การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูอนุบาลตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ โดยใช้การนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม”

6.9 ขั้นการเผยแพร่ผลงานและขยายผล

โรงเรียนได้ดำเนินการเผยแพร่ผลงานและขยายผล โดยการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ การจัดทำข่าวสาร การปฐมนิเทศและประชุมผู้ปกครอง การเล่าให้โรงเรียนในเครือข่ายฟัง การเชิญผู้บริหารและครูในโรงเรียนเครือข่ายเข้าร่วมประชุม เรื่องการปรับแผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบและเยี่ยมชมการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียน และการจัดนิทรรศการ

6.10 ขั้นการประเมินโครงการ

6.10.1 ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการ โรงเรียนได้ประเมินโครงการโดยพิจารณาจากการดำเนินงานของครูและผู้บริหารในด้านต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม การวัดและประเมินผู้เรียน การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การพัฒนาระบบสารสนเทศ ระบบการนิเทศภายใน ความสัมพันธ์กับบ้านและชุมชน การประเมินโครงการวิจัย

6.10.2 เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

- 1) แบบสำรวจลักษณะพหุปัญญา 9 ด้าน เก็บข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมและผลงานของนักเรียน
- 2) แบบประเมินพัฒนาการ 4 ด้าน เก็บข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน การถามให้นักเรียนตอบ การปฏิบัติตามคำสั่ง
- 3) แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ เก็บข้อมูลโดยให้นักเรียนปฏิบัติ
- 4) แบบทดสอบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา เก็บข้อมูลโดยการถามให้นักเรียนตอบ
- 5) แบบสังเกตความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เก็บข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมของ นักเรียน
- 6) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ เก็บข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
- 7) แบบทดสอบความรู้เรื่องพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ เก็บข้อมูลโดยการให้ครูทำแบบทดสอบ

8) แบบประเมินการจัดประสบการณ์ของครูอนุบาล เก็บข้อมูลโดยการสังเกตการสอนของครู

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

7.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน มีดังนี้

- 1) วัดและประเมินผลความสามารถทางพหุปัญญา 9 ด้าน โดยใช้แบบสำรวจลักษณะพหุปัญญา 9 ด้าน
- 2) วัดและประเมินผลพัฒนาการ ใช้แบบประเมินพัฒนาการ 4 ด้าน
- 3) วัดและประเมินผลความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์
- 4) วัดและประเมินผลความสามารถในการคิดแก้ปัญหา โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา
- 5) วัดและประเมินผลความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้แบบสังเกตความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 6) วัดและประเมินผลความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์
- 7) ตรวจประเมินผลงาน

7.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เกี่ยวข้อง

7.2.1 ครู

- 1) ทดสอบความรู้ของครู เรื่องพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้
- 2) ตรวจแผนการจัดประสบการณ์ โดยผู้บริหารและนักวิจัยภายนอก
- 3) ประเมินการจัดประสบการณ์โดยใช้รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้
- 4) นิเทศภายในโดยเพื่อนครูและผู้บริหาร รวมทั้งการนิเทศโดยนักวิจัยภายนอก

7.2.2 ผู้บริหาร

- 1) สัมภาษณ์และสอบถามครูเกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้บริหาร
- 2) สังเกตห้องเรียนและการจัดการเรียนการสอนของครู การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ การผลิตสื่อของครู เพื่อดูการสนับสนุนของผู้บริหาร
- 3) นักวิจัยภายนอกนิเทศติดตามการดำเนินงานของผู้บริหาร

8. นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

8.1 นวัตกรรมของครู : รูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ในบริบทของสังคมไทย เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ ของโรงเรียนอนุบาลจตุรภพ
จากการดำเนินการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นระยะเวลา 2 ปี โรงเรียนได้นวัตกรรมดังต่อไปนี้

การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ในบริบทของสังคมไทย เพื่อพัฒนา
ศักยภาพการเรียนรู้

8.1.1 ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้
(ACACA) เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งพัฒนาโดย รองศาสตราจารย์ ดร.เขวพา เดชะคุปต์
ประกอบด้วยขั้นตอนในการจัดกิจกรรมตามหลักการ 5 ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Active learning)

ขั้นที่ 2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (Cooperative)

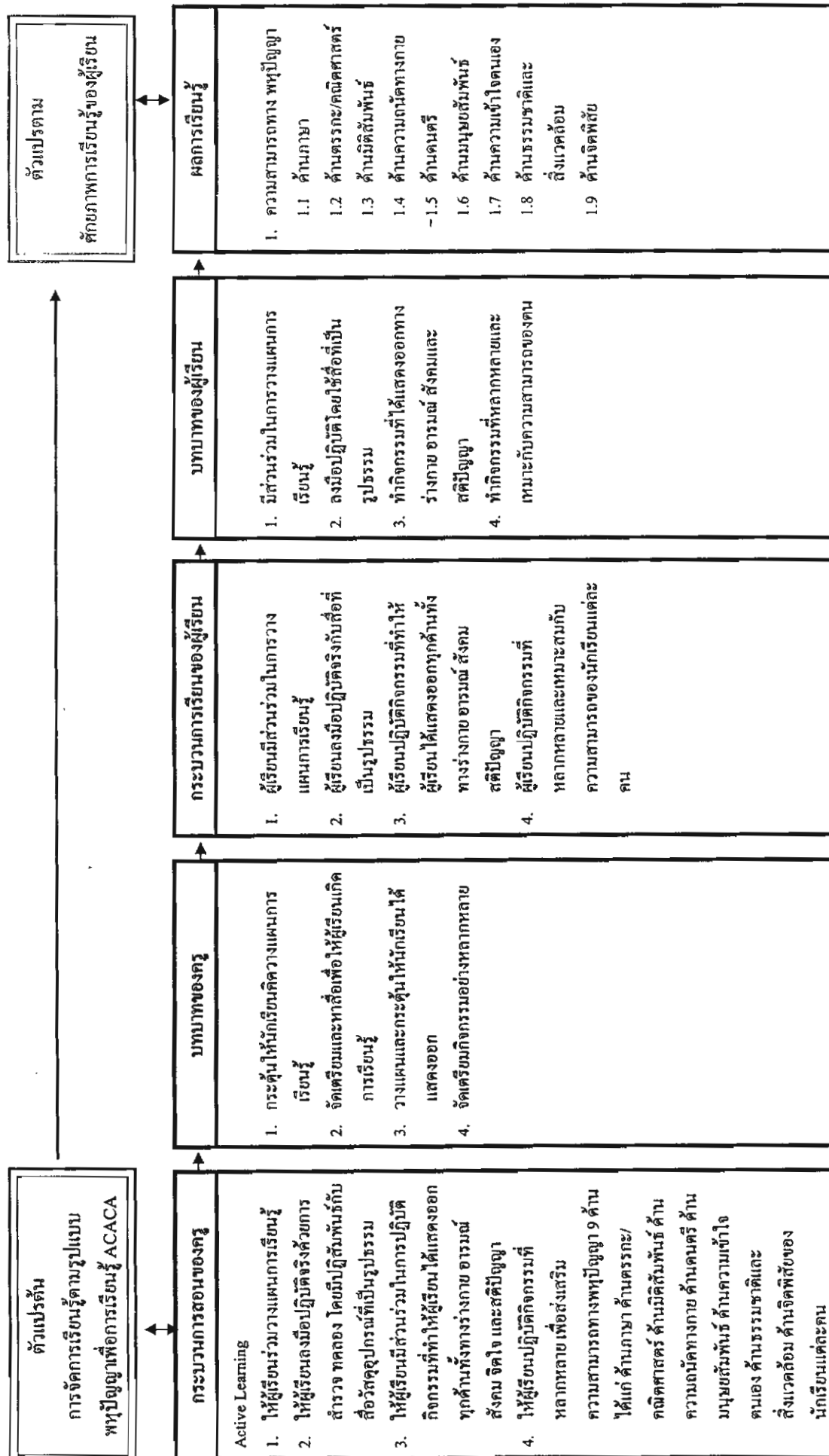
ขั้นที่ 3 ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์การเรียนรู้ (Analysis)

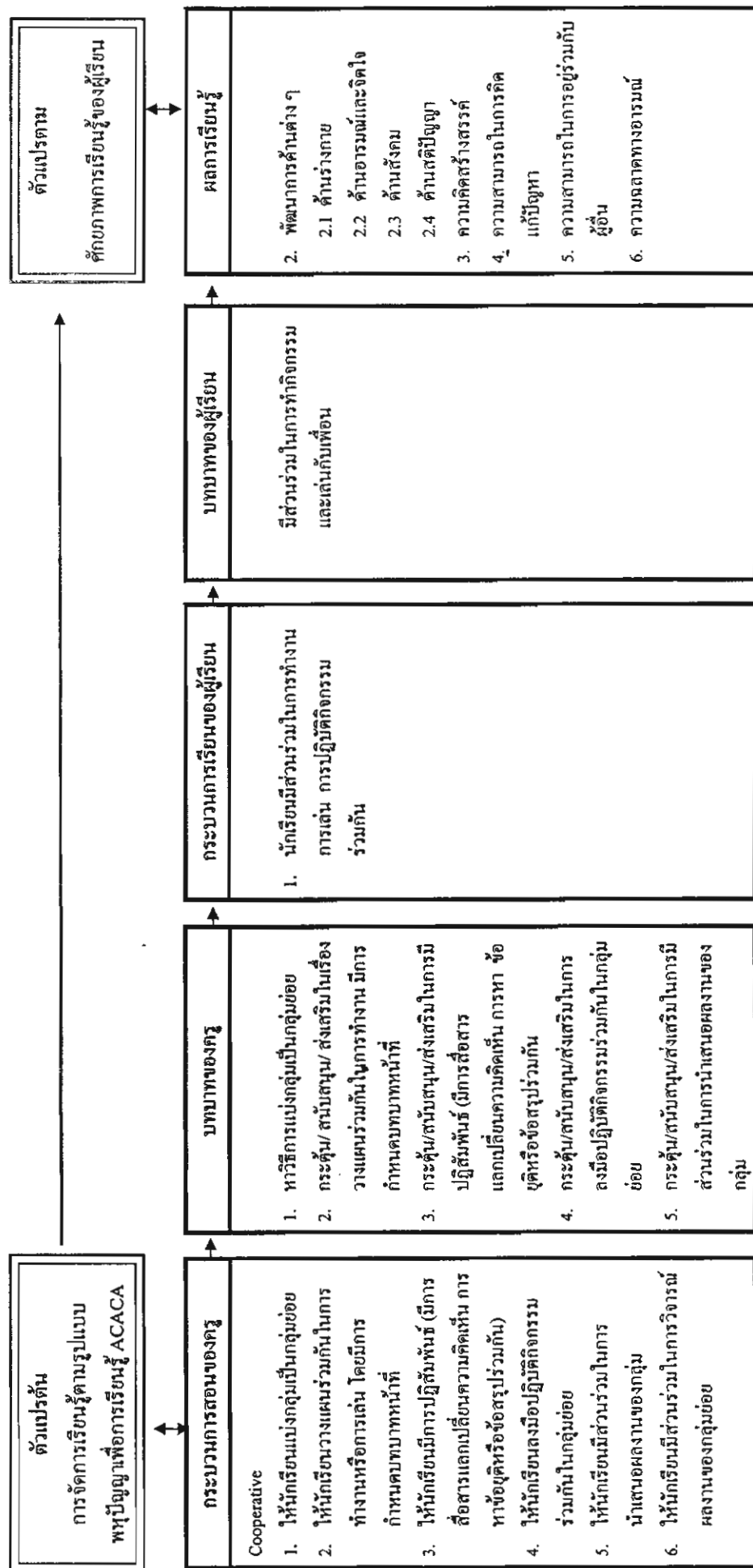
ขั้นที่ 4 ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (Constructivism)

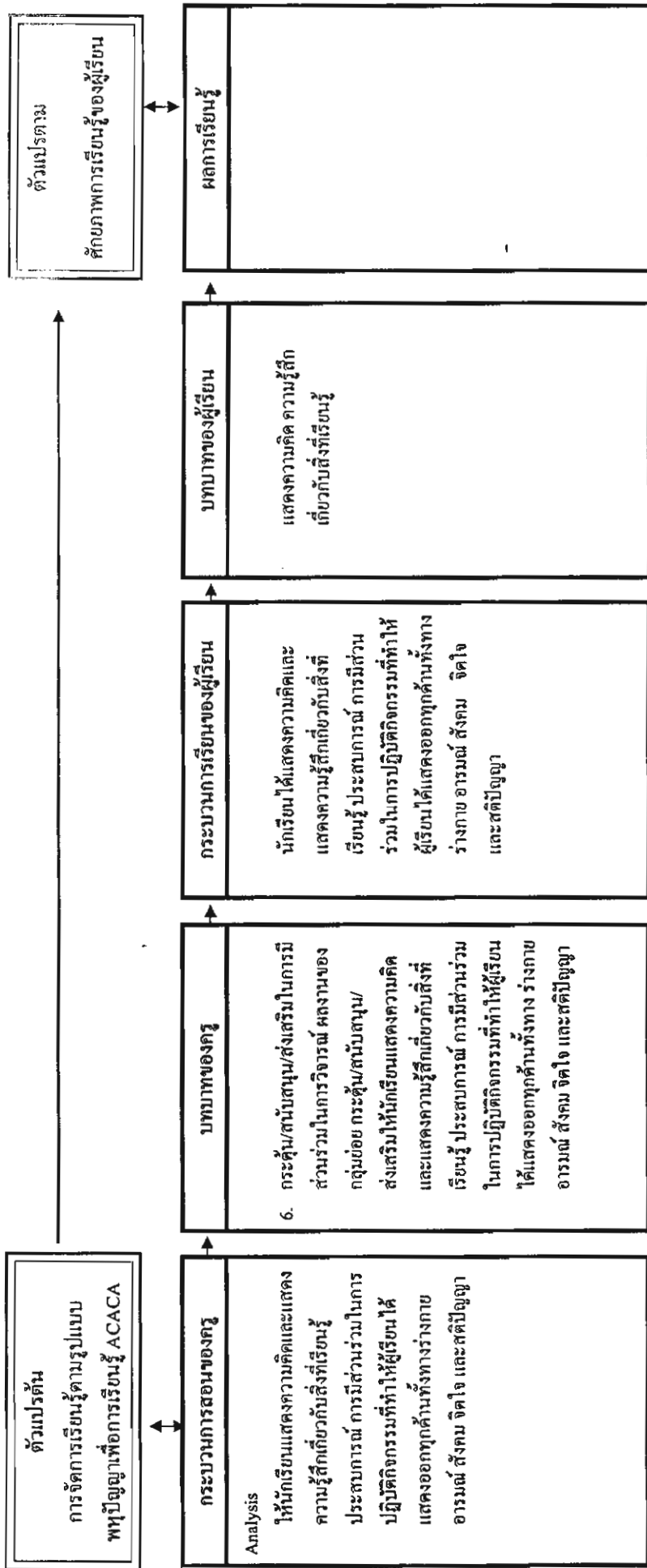
ขั้นที่ 5 ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริง (Application)

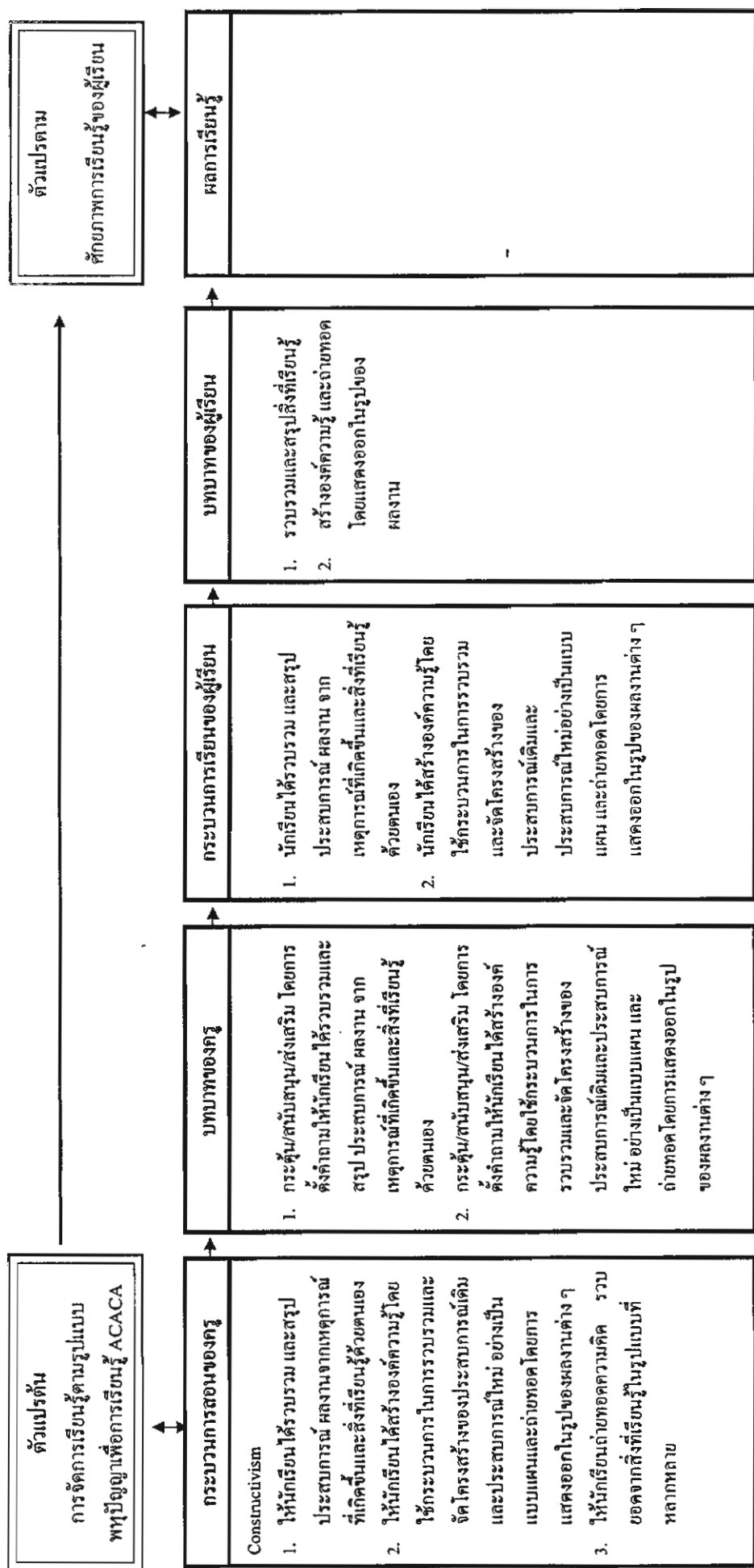
จากหลักการทั้ง 5 ขั้นนี้ ครูและผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลจตุรธร และ โรงเรียนในโครงการ
อีก 2 โรงเรียน พร้อมกันนักวิจัยภายนอกได้ร่วมกันกำหนดรายละเอียดของลักษณะสำคัญของการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้ในแต่ละขั้น บทบาทครู กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน บทบาทผู้เรียน และผลการเรียนรู้ รายละเอียด
ของแต่ละส่วนดังปรากฏในผังตัวบ่งชี้การเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญา

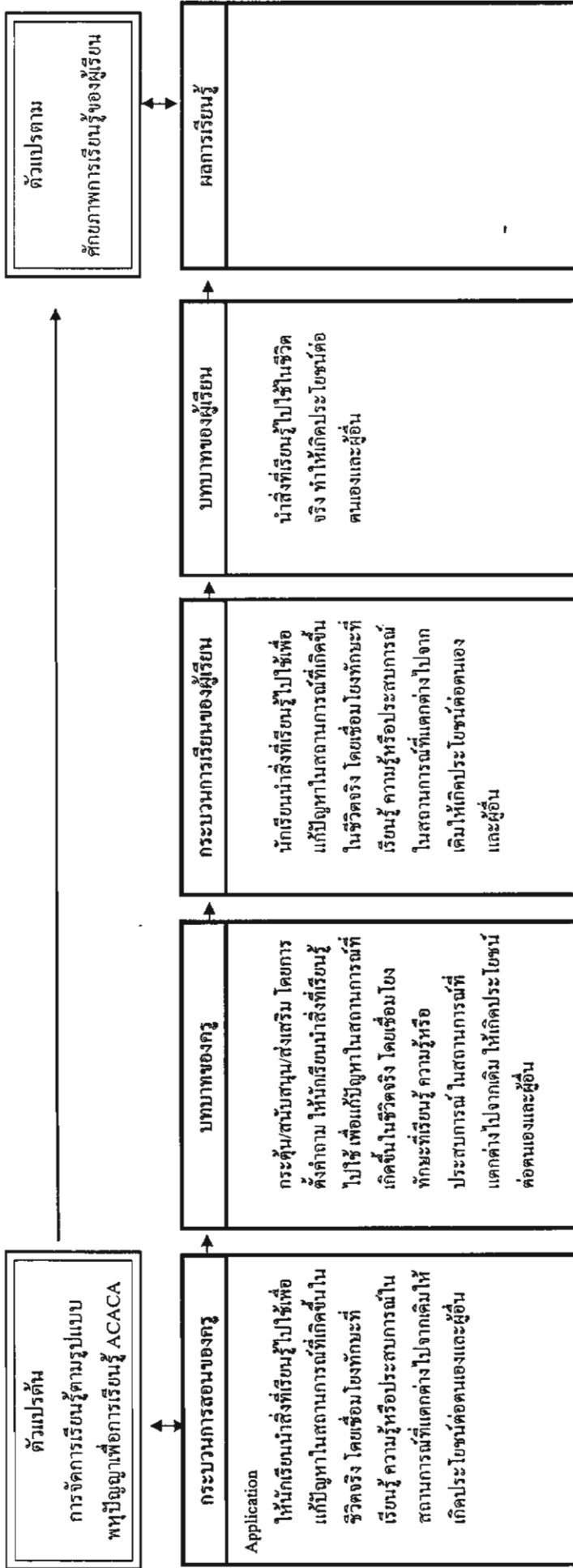
ตัวบ่งชี้ การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้

8.1.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนอนุบาลจรรวณได้ดำเนินการโดย ครูทุกคนได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละวัน ซึ่งมีกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเคลื่อนไหว กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ และกิจกรรมเกมการศึกษา โดยยึดลักษณะสำคัญของตัวบ่งชี้ตามผังข้างต้น ครูพบว่าในการจัดการเรียนรู้ให้มี ประสิทธิภาพ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การจัดกิจกรรมตามหลักการ 5 ขั้น ให้ครบ เพราะพัฒนาการและทักษะของผู้เรียนแต่ละระดับชั้นต่างกัน เวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละวันไม่เพียงพอให้ทำกิจกรรมครบทั้ง 5 ขั้น ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ครูจะให้ทำ กิจกรรมขั้นที่ 1 ถึง ขั้นที่ 3 ก่อน มีบางครั้งก็อาจทำกิจกรรมขั้นที่ 4 และ 5 ได้ ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ครูจัด กิจกรรมได้ครบ 5 ขั้น ตามรูปแบบ ครูต้องจัดแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้ นักเรียนได้ทำ กิจกรรมที่หลากหลาย

ในขณะที่จัดการเรียนการสอนครูได้ทำวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยในระยะแรกครู ได้ทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม ระยะต่อมาครูได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการ พัฒนาการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญา เช่น การพัฒนาทักษะการพูดของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยใช้วิธี เสา่ประสบการณ์เดิม ผลการจัดกิจกรรมการเล่นอิ้ดักที่มีต่อทักษะพื้นฐานคณิตศาสตร์ด้านการนับ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยใช้วิธีกำหนดข้อตกลงร่วมกัน ผลการวิจัยทำให้นักเรียน ได้ทำกิจกรรมที่พัฒนาสติปัญญาและความถนัดในด้านต่าง ๆ มากขึ้น ครูได้มี โอกาสสังเกตความถนัดหรือความสามารถทางพหุปัญญาของนักเรียนได้มากขึ้น

8.2 นวัตกรรมของผู้บริหาร

ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายใน ที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียน การสอนของครู จึงได้พัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน โดยทำวิจัยปฏิบัติการในโรงเรียนเรื่อง “การ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูอนุบาล ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ นิเทศภายใน”

กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน เป็นการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและ ครู มี 5 ขั้น ดังนี้

- 1) การร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบัน และปัญหาในการจัดการเรียนการสอน
- 2) การร่วมกันวางแผน โดยมีการกำหนดผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโครงการนิเทศภายใน และการ จัดทำแผนการดำเนินงานการนิเทศภายใน การกำหนดตารางการนิเทศ และกระบวนการนิเทศ 5 ขั้น วิธีการ นิเทศ และการจัดทำแบบประเมินครูอนุบาลที่สอนตามรูปแบบพหุปัญญาฯ
- 3) การปฏิบัติการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ครูทุกคนได้รับการนิเทศอย่างน้อย 3 ครั้ง ต่อ 1 ภาค การศึกษา
- 4) การร่วมประเมินการปฏิบัติการนิเทศแบบมีส่วนร่วม
- 5) การร่วมสะท้อนข้อมูลเพื่อการพัฒนา

8.3 การสนับสนุนส่งเสริมของผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอก

นักวิจัยภายนอกได้สนับสนุนส่งเสริม ครูและผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ พหุปัญญาฯ ดังนี้

- 1) สร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาศักยภาพให้กับครูและผู้บริหาร โดยจัดอบรมในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวแปรต้นและตัวแปรตาม การบริหารวิชาการ การประกันคุณภาพ ความสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน เป็นต้น
- 2) ประชุมเพื่อสร้างความตระหนัก พัฒนาความเข้าใจ ติดตามงาน ตรวจสอบงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูและผู้บริหารโรงเรียน
- 3) ส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูวางแผนการดำเนินงาน โดยใช้กระบวนการ SWOT และ PDCA
- 4) ส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารดำเนินการตามแผนการดำเนินงาน และประเมินผลการดำเนินงาน
- 5) แนะนำช่วยเหลือ และจัดอบรมเรื่องการวิจัยปฏิบัติการให้แก่ครูและผู้บริหาร
- 6) สนับสนุนให้เกิดหนึ่งโรงเรียนหนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่เหมาะกับบริบทของสังคมไทย และบริบทของโรงเรียน
- 7) แนะนำให้ครูและผู้บริหารวางแผนและดำเนินงาน โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม
- 8) นิเทศติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างเป็นกัลยาณมิตรเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ
- 9) แนะนำวิธีการพัฒนาตนเองให้แก่ครูและผู้บริหาร และวิธีการขยายผล
- 10) ส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารของโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียนให้ทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และรวมพลังการทำงานร่วมกันเป็นทีม

9. ผลการใช้นวัตกรรม

จากการดำเนินการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเวลา 2 ปี ได้ผลดังนี้

9.1 ผลการเรียนรู้

9.1.1 ด้านผู้เรียน

- 1) นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 2 และ 3 มีคะแนนความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 9 ด้าน พัฒนาการ 4 ด้าน ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความฉลาดทางอารมณ์สูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วม โครงการ มีพัฒนาการเกี่ยวกับพหุปัญญาด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับดี
- 2) นักเรียนมีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น มีการวางแผนก่อนทำงาน คิดขั้นตอนการทำงานได้ด้วยตนเอง

3) นักเรียนนำเรื่องที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน กล้าแสดงออก มีมนุษยสัมพันธ์
เข้าใจตนเองดีขึ้น

9.1.2 ด้านครู

1) ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

1.1) พหุปัญญา พัฒนาการ 4 ด้าน ความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา ในการ
ทำงานร่วมกับผู้อื่น และความฉลาดทางอารมณ์

1.2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.3) ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้
การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญา การวัดและประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้

1.4) การจัดแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกห้องเรียน การผลิตและ การใช้สื่อ

1.5) การนิเทศภายใน การเป็นผู้รับการนิเทศ และการนิเทศเพื่อนครู

1.6) การจัดทำและการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ

1.7) การทำงานร่วมกับผู้บริหาร เพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลใน
ชุมชน การทำงานแบบรวมพลัง

1.8) การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

2) ครูมีความสามารถและทักษะในการทำงานในเรื่องต่อไปนี้

2.1) มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.2) มีทักษะในการทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาฯ

2.3) มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนและเน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.4) มีความสามารถในการเลือกและใช้สื่อที่หลากหลาย และสามารถผลิตสื่อ
ได้ด้วยตนเอง ที่เหมาะสมกับความต้องการ

2.5) มีความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อ
การเรียนรู้

2.6) มีความสามารถในการวัดและประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ตาม
รูปแบบพหุปัญญา

2.7) มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากการศึกษาค้นคว้า การ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น และการทดลองปฏิบัติ

2.8) มีความสามารถในการนิเทศเพื่อนครู

2.9) มีความสามารถในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

2.10) มีความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง และ
ชุมชน

สนใจ 2.11) มีความสามารถในการเผยแพร่ผลงานของตนและของโรงเรียนให้แก่ผู้ที่

3) ครูมีเจตคติที่ดีในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

3.1) ตระหนักและเห็นความสำคัญของศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนในด้านต่าง ๆ

3.2) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

3.3) ครูมีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความมั่นใจในตนเอง และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

3.4) ครูตระหนักถึงความสำคัญของผู้ปกครองและชุมชน ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเห็นความสำคัญของการทำงานแบบมีส่วนร่วม

3.5) ครูเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเอง

9.1.3 ด้านผู้บริหาร

1) ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

1.1) พหุปัญญาพัฒนาการ 4 ด้าน ความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความฉลาดทางอารมณ์

1.2) การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา

1.3) ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญา การวัดและประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้

1.4) การจัดแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกห้องเรียน การผลิตและการใช้สื่อ

1.5) แนวคิดและกระบวนการวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

1.6) การบริหารวิชาการอย่างเป็นระบบ

1.7) กระบวนการนิเทศภายใน

1.8) การจัดทำและการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ

1.9) ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน

1.10) การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการวิจัยปฏิบัติการในโรงเรียน

2) ผู้บริหารมีความสามารถและทักษะในการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

2.1) มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบและมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ

2.2) มีความสามารถในการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมให้ครูนิเทศกันเอง และพัฒนาตนเอง

2.3) มีทักษะในการทำงานเป็นทีม

2.4) มีความสามารถในการใช้ยุทธศาสตร์ 9 ประการ ในการดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

2.5) มีความสามารถในการพัฒนาครูในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน และสามารถทำวิจัยปฏิบัติการในโรงเรียน

2.6) มีความสามารถในการขยายผลให้กับโรงเรียนเครือข่าย และเผยแพร่ผลงานให้แก่ผู้เรียน

3) ผู้บริหารมีเจตคติที่ดีในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

3.1) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

3.2) ตระหนักและเห็นประโยชน์ของการทำงานแบบรวมพลัง

3.3) เห็นคุณค่าของการพัฒนานักเรียนตามทฤษฎีพหุปัญญา

3.4) เห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูป และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม

3.5) มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เห็นความสำคัญของบทบาทของผู้บริหารในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ครูและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

3.6) เห็นคุณค่าของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และวิจัยปฏิบัติการในโรงเรียน

9.1.4 ด้านนักวิจัยภายนอก

1) นักวิจัยภายนอก มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

1.1) แนวคิดและกระบวนการวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้ง โรงเรียน

1.2) พหุปัญญา พัฒนาการ 4 ด้าน ความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความฉลาดทางอารมณ์

1.3) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.4) ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญา การวัดและประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้

1.5) การจัดแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกห้องเรียน การผลิตและการใช้สื่อ

1.6) การนิเทศการเรียนการสอน และการนิเทศการบริหารวิชาการ

1.7) การทำงานร่วมกับบุคคลต่าง ๆ ในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.8) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำหรับครูตามรูปแบบพหุปัญญาฯ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ การผลิตและการใช้สื่อ การจัดสภาพแวดล้อม และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

1.9) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารเกี่ยวกับระบบบริหารการจัดการตามรูปแบบพหุปัญญาฯ ในด้านการบริหารวิชาการ การพัฒนาสภาพแวดล้อม การพัฒนาระบบ

สารสนเทศ การนิเทศภายใน การวัดและประเมินผล การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน และการวิจัยปฏิบัติการในโรงเรียน

2) นักวิจัยภายนอกมีความสามารถและทักษะในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

2.1) มีความสามารถในการบริหารโครงการวิจัยย่อย

2.2) มีความสามารถในการพัฒนาครูและผู้บริหารโรงเรียน เรื่องการนำรูปแบบ
พหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ไปใช้ รวมทั้งการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการวิจัยปฏิบัติการในโรงเรียน

2.3) มีความสามารถในการนิเทศการเรียนการสอน และการบริหารวิชาการ แบบ

กัลยาณมิตร

2.4) มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3) นักวิจัยภายนอกมีเจตคติที่ดีในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้

3.1) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

3.2) เห็นคุณค่าของการวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

3.3) เห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นผู้ที่มีความรู้

ความสามารถในการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูป

3.4) มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาโรงเรียน ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

3.5) เห็นคุณค่าของการทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ทางการศึกษา

9.2 ผลผลิต

9.2.1 ผลงานนักเรียน

ผลงานในแฟ้มสะสมผลงาน ชิ้นงานจากการทำโครงงาน ภาพวาด ผลงานปั้น งาน
ประดิษฐ์จากเศษวัสดุและกระดาษ ผลผลิตจากการเพาะปลูก ได้แก่ ผักสวนครัว สมุนไพร และข้าว

9.2.2 ผลงานของครู

1) หลักสูตรสถานศึกษา

2) แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาฯ สำหรับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ชั้น

อนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3

3) สื่อการเรียนรู้

4) แหล่งการเรียนรู้ในห้องเรียน และแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน

5) แบบสำรวจลักษณะพหุปัญญา 9 ด้าน (ปรับมาจากแบบวัดลักษณะ พหุปัญญา 9

ด้าน ของนักวิจัยภายนอก)

6) สมุद्रายงานพัฒนาการและความสามารถทางพหุปัญญา

7) รายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 11 เรื่อง

9.2.3 ผลงานของผู้บริหาร

- 1) หลักสูตรสถานศึกษา
- 2) แหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียน
- 3) แบบทดสอบความรู้พหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้
- 4) แบบประเมินการจัดประสบการณ์ของครูอนุบาล
- 5) คู่มือและเครื่องมือการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม
- 6) คู่มือและเครื่องมือการนิเทศแบบมีส่วนร่วม
- 7) คู่มือและเครื่องมือการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ
- 8) คู่มือและเครื่องมือการสร้างความสัมพันธ์บ้านและชุมชน
- 9) คู่มือและเครื่องมือการประเมินโครงการ
- 10) ข่าวสารอนุบาลจรรวธรรม
- 11) สมุดสื่อสัมพันธ์บ้าน-โรงเรียน
- 12) ระบบสารสนเทศ
- 13) รายงานการวิจัยปฏิบัติการในโรงเรียน เรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ของครูอนุบาลตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการนิเทศภายใน และรายงานการวิจัยของโรงเรียนเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ในบริบทของสังคมไทย

9.2.4 ผลงานของนักวิจัยภายนอก

- 1) รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ในบริบทของสังคมไทย
- 2) คู่มือการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม
- 3) คู่มือการนิเทศแบบมีส่วนร่วม
- 4) คู่มือการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้
- 5) คู่มือการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ
- 6) คู่มือการสร้างความสัมพันธ์บ้านและชุมชน
- 7) คู่มือการประเมินโครงการ

9.3 ผลกระทบ

- 1) ครูมีความกระตือรือร้นในการสอนมากขึ้น กล้าแสดงออก ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น
- 2) ครูมั่นใจในตนเองมากขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลง และการรับสิ่งใหม่
- 3) ผู้บริหารได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายเรื่องเกี่ยวกับพหุปัญญา ให้แก่ครูของ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 กว่าโรง
- 4) ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับบุตรหลาน

5) โรงเรียนเป็นแหล่งศึกษาดูงานของครู ผู้บริหาร และนักศึกษา

6) ผู้บริหารพบว่า การดำเนินการเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ ต้องอาศัยเวลาและการเปิดโอกาสให้ครูได้ทดลองคิด ทดลองทำ คือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีผู้บริหาร นักวิจัยภายนอก และนักวิจัยหลักคอยให้คำปรึกษา ทำให้ครูสามารถพัฒนากระบวนการสอนโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืนกว่าการเลียนแบบเพียงอย่างเดียว

10. ข้อเสนอแนะในการนำนวัตกรรมไปใช้

- 1) ควรมีการพัฒนาครูและผู้บริหารให้มีความรู้ความเข้าใจรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้
- 2) ผู้บริหารควรมีการบริหารจัดการด้านวิชาการที่เป็นระบบ
- 3) ผู้บริหารจำเป็นต้องจัดปัจจัยเกื้อหนุนให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามรูปแบบ
- 4) ควรมีระบบการนิเทศภายใน ที่ช่วยให้ครูได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ตามรูปแบบ
- 5) ควรให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการใช้รูปแบบ

.....

คณะผู้วิจัยและผู้จัดทำสรุปรายงานการวิจัย

1. คณะผู้ดำเนินงานโครงการวิจัยย่อย RDL 11/ C

โรงเรียนในโครงการ : 1. โรงเรียนบางพลีพัฒนศึกษาลัย จ.สมุทรปราการ
2. โรงเรียนพิทยนันท์ศึกษา จ.ปทุมธานี
3. โรงเรียนอนุบาลจรรววรรณ กรุงเทพฯ

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.เยาวพา เคชะคุปต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นักวิจัยภายนอก : 1. รศ.ดร.เยาวพา เคชะคุปต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. รศ.ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. รศ.นิภา ศรีไพโรจน์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นักวิจัยร่วม : 1. รศ.ดร.น้อมศรี เกท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ
2. ผศ.ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ

2. ผู้จัดทำสรุปรายงานการวิจัย

1. รศ.ดร.น้อมศรี เกท
2. ผศ.ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ